

Curtea de Apel Ploiești
Decizii Relevante
Trimestrul III 2020

Cuprins

Secția a II-a Civilă

- Prescripția dreptului de a formula acțiunea prevăzută de art.169 din legea nr.85/2014. momentul începerii curgerii termenului de prescripție.
- Obligația contractuală de a justifica debitul pretins.
- Deschiderea procedurii de insolvență față de debitoare la cererea creditorului. Tranzacție încheiată ulterior de părți.
- Calificarea onorariului restant al administratorului judiciar drept cheltuială de procedură în condițiile art.121 din Legea 85/2006.

Secția Penală și pentru cauze cu minori și de familie

- Ucidere din culpă. Culpă concurentă.
- Lipsa susțineri reale, concludente, a modului de soluționare a laturii civile a cauzei.
- Prelevarea probelor biologice pentru obținerea și stocarea în Sistemul Național de Date Genetice Judiciare a profilului genetic. În cazul unei soluții de condamnare pentru una dintre infracțiunile menționate în anexa Legii nr. 76/2008 privind organizarea și funcționarea Sistemului Național de Date Genetice Judiciare este întotdeauna obligatorie dispunerea prelevării, o asemenea măsură nefiind lăsată la latitudinea instanței care ar putea analiza posibilitatea unei astfel de măsuri, inclusiv prin filtrul proporționalității.

Decizii Relevante

Trimestrul III 2020

Secția a II-a Civilă

[1]. Prescripția dreptului de a formula acțiunea prevăzută de art.169 din legea nr.85/2014. momentul începerii curgerii termenului de prescripție.

Index tematic: Insolvență

Legislație relevantă:

- art.169 și art.170 din Legea nr.85/2014.

Rezumatul problemei de drept:

Acțiunea prevăzută la art. 169 se prescrie în termen de 3 ani, prescripția începând să curgă de la data la care a fost cunoscută sau trebuia cunoscută persoana care a contribuit la apariția stării de insolvență, dar nu mai târziu de 2 ani de la data pronunțării hotărârii judecătorești de deschidere a procedurii de insolvență. Ca urmare, momentul obiectiv sau subiectiv al cunoașterii persoanei care a contribuit la apariția stării de insolvență a debitoarei trebuie să fie situat după declanșarea procedurii insolvenței acesteia, întrucât la acest moment, iar nu anterior, s-a constatat existența stării de insolvență a debitoarei.

Identificare:

Curtea de Apel Ploiești – Secția a II-a Civilă

Decizia nr.177 din 15 iulie 2020

Prin sentința civilă nr. 402, pronunțată în data de 25 noiembrie 2019, Tribunalul D. a respins cererea reclamantului de aplicare a unor amenzi judiciare pârâtului, a respins excepția lipsei calității procesuale active, invocată prin întâmpinare, precum și a admis excepția prescripției dreptului material la acțiune al reclamantului și, în consecință, a respins cererea de angajare a răspunderii patrimoniale a pârâtului, ca fiind prescrisă - cerere formulată de reclamantul AA, în calitate de creditor al debitoarei V.T. SRL, în contradictoriu cu pârâtul BB.

Pentru a hotărî astfel, tribunalul a reținut, în esență, referitor la excepția lipsei calității procesuale active a reclamantului, că interesul acestuia este unul dovedit și actual, ce decurge din calitatea de creditor majoritar, astfel că este îndreptățit să formuleze o acțiune întemeiată de dispozițiile art.169 din Legea nr. 85/2014.

În ceea ce privește, însă, excepția prescripției dreptului material la acțiune al reclamantului, judecătorul-sindic a constatat că, în cauză, sunt incidente dispozițiile art. 170 din Legea nr. 85/2014, conform cărora acțiunea prevăzută la art. 169 din lege se prescrie în termen de 3 ani, iar prescripția începe să curgă de la data la care a fost cunoscută sau trebuia cunoscută persoana care a contribuit la apariția stării de insolvență, dar nu mai târziu de 2 ani de la data pronunțării hotărârii judecătorești de deschidere a procedurii de insolvență.

În cauza pendinte, reclamantul a făcut dovada momentului în care a cunoscut persoana pretins responsabilă de crearea stării de insolvență a debitoarei, respectiv asociatul BB fiind exclus din societate în anul 2013, în timp ce prezenta acțiune a fost introdusă de reclamant în anul 2017.

În ceea ce privește solicitarea de aplicare a unor amenzi judiciare, formulată de reclamant, judecătorul-sindic a respins-o ca neîntemeiată, reclamantul nefăcând dovada prin probe certe, a existenței unor motive întemeiate care să justifice aplicarea amenzilor judiciare reglementate de dispozițiile art. 187 și următoarele din Noul Cod de procedură civilă.

Împotriva încheierii din 18.02.2019 și a sentinței nr. 402/25.11.2019 a declarat apel creditorul AA, criticând-o pentru nelegalitate și solicitând admiterea apelului, cu consecința trimiterii cauzei, spre rejudecare, la aceeași instanță de fond.

În motivare, apelantul a susținut că prin omisiunea instanței de fond de a analiza considerentele și motivele de fond ale cererii au fost încălcate dispozițiile art. 425 alin. 1 lit. b din Codul de procedură civilă și i s-a încălcat grav dreptul la un proces echitabil, cauzându-i-se o vătămare ce nu poate fi altfel înlăturată decât prin anularea sentinței și trimiterea cauzei spre rejudecare, în vederea asigurării unui dublu grad de jurisdicție.

S-a mai învederat că excepția admisă de către instanță este nelegală și neprobată și că trebuia admisă solicitarea de relații de la Parchetul de pe lângă Judecătoria T., apelantul făcând referiri la umilințele la care a fost expus el și familia și la corupția promovată de BB, care a condus la prejudicierea/insolvența societății debitoare și a salariaților acesteia .

Examinând încheierea și sentința apelate, Curtea a constatat următoarele:

Prin cererea introductivă, AA a solicitat atragerea răspunderii patrimoniale a administratorului societății debitoare, BB, reclamantul susținând săvârșirea de către pârât a unor fapte prejudiciabile pentru societatea debitoare și creditorii acesteia.

La termenul de judecată din data de 18.11.2019, Tribunalul a pus în discuția reclamantului excepțiile lipsei calității sale procesuale active și a prescripției dreptului material la acțiune, excepții asupra cărora a rămas apoi în pronunțare, alături de solicitarea reclamantului de amendare a pârâtului.

Prin sentința nr. 402/25.11.2019, Tribunalul D.- Secția a II-a Civilă, de Contencios Administrativ și Fiscal a respins cererea reclamantului de aplicarea unor amenzi judiciare și excepția lipsei calității sale procesuale active, invocată prin întâmpinare, admitând excepția prescripției dreptului material la acțiune, sens în care a respins prezenta cerere introductivă, ca fiind prescrisă.

Împotriva hotărârilor precizate, reclamantul a formulat prezentul apel.

Curtea constată că apelantul nu a formulat critici concrete împotriva acestor hotărâri, susținerile sale fiind generice și fundamentate pe o relație conflictuală avută cu pârâtul.

În aceste condiții, Curtea a făcut aplicarea dispozițiilor art. 476 alin. 2 din Codul de procedură civilă, urmând a se pronunța cu privire la cele invocate în fața primei instanțe.

De asemenea, Curtea a constatat că prima instanță a soluționat cauza pe baza admiterii excepției prescripției dreptului material la acțiune, fără a cerceta fondul cauzei, motiv pentru care nu a mai analizat aspectele vizând fondul, ci doar cele privind modalitatea de soluționare a excepției menționate, mai ales că apelantul a solicitat, în eventualitatea admiterii apelului, trimiterea cauzei, spre rejudecare, la instanța de fond, în vederea asigurării dublului grad de jurisdicție.

Astfel, Curtea a constatat că în cadrul apelului nu sunt formulate critici împotriva încheierii din 18.11.2019, prin care, de altfel, nu s-a soluționat nicio cerere sau excepție a părților,

Tribunalul rămânând, așa cum s-a menționat deja, în pronunțare asupra cererii și excepțiilor invocate și puse în discuție la acest termen de judecată.

Tot astfel, deși s-a solicitat de către apelant anularea integrală a sentinței nr.402/2019, totuși Curtea a considerat că reclamantul nu avea interes să critice soluția primei instanțe de respingere a excepției lipsei calității sale procesuale active - raportat la calitatea de creditor majoritar a reclamantului și la dispozițiile art. 169 alin. 2 din Legea nr. 85/2014 - soluție care îi era favorabilă.

De asemenea, referitor la soluția admiterii excepției dreptului material la acțiune, Curtea a constatat că judecătorul fondului a reținut termenul de prescripție de 3 ani, reglementat de art.70 din Legea nr. 85/2014 și a apreciat că acesta a început să curgă la momentul în care reclamantul a cunoscut persoana responsabilă de crearea pretensei stări de insolvență a debitoarei (anul 2013), el fiind împlinit la data sesizării instanței cu prezenta cerere (anul 2017).

Curtea nu a putut primi acest raționament, întrucât dispozițiile art. 170 din Legea nr.85/2004, în vigoare la momentul formulării cererii introductive (17.09.2018), prevedeau că *„acțiunea prevăzută la art. 169 se prescrie în termen de 3 ani. Prescripția începe să curgă de la data la care a fost cunoscută sau trebuia cunoscută persoana care a contribuit la apariția stării de insolvență, dar nu mai târziu de 2 ani de la data pronunțării hotărârii judecătorești de deschidere a procedurii de insolvență”* (ulterior, prin OUG 88/2018, dispozițiile citate au fost modificate, în sensul că prescripția începe să curgă *„nu mai târziu de data publicării în BPI a raportului administratorului judiciar/lichidatorului judiciar prevăzut de art. 58 alin. (1) lit. b) sau, după caz, art. 64 lit. a).”*).

Din interpretarea sistematică și logică a textului legal citat, forma aplicabilă cauzei, Curtea a considerat că momentul obiectiv sau subiectiv al cunoașterii persoanei care a contribuit la apariția stării de insolvență a debitoarei trebuie să fie situat după declanșarea procedurii insolvenței acesteia, întrucât la acest moment, iar nu anterior, s-a constatat existența stării de insolvență a debitoarei.

Or, în speță, procedura debitoarei V.T. S.R.L. a fost deschisă la data de 13.03.2017, astfel că momentul anterior precizat putea fi situat exclusiv ulterior acestei date.

Cum de la data deschiderii procedurii insolvenței debitoarei și până la data introducerii cererii introductive (17.09.2018) nu au trecut 3 ani, rezultă că termenul de prescripție a dreptului material la acțiunea de antrenare a răspunderii patrimoniale a pârâtului, în temeiul dispozițiilor art. 169 din Legea nr. 85/2014, nu s-a prescis, soluția instanței de fond fiind greșită.

Ca urmare, Curtea a considerat că sunt întemeiate criticile reclamantului vizând modalitatea de soluționare a excepției prescripției dreptului său material la acțiune, precum și a vătămării procesuale cauzate prin aceasta, astfel că se impune admiterea apelului, sub acest aspect.

În ce privește cererea de aplicare a amenzii judiciare, Curtea a considerat că în mod corect judecătorul sindic a apreciat că reclamantul nu a făcut dovada fără echivoc a existenței în cauză a situațiilor prevăzute de art. 187 din Codul de procedură civilă, care să impună măsura analizată, susținerile sale fiind simple alegații nedovedite, formulate cu nerespectarea dispozițiilor art. 249 din Codul de procedură civilă, astfel că nu se impune admiterea apelului sub acest aspect.

Pentru toate aceste considerente și în temeiul dispozițiilor legale deja precizate și celor prevăzute de art. 480 alin. 3 din Codul de procedură civilă, Curtea a admis apelul, a anulat în parte sentința Tribunalului nr. 402/2019 și a trimis cauza, spre rejudecare, la aceeași instanță de fond, în vederea soluționării cererii de instituire a răspunderii patrimoniale a pârâtului, menținând restul dispozițiilor sentinței referitoare la soluția dată cererii de aplicare a amenzii judiciare și excepției lipsei calității procesuale active.

*Autorul sintezei,
Judecător Ionel Stănescu*

[2]. **Obligația contractuală de a justifica debitul pretins.**

Index tematic: Litigii cu profesioniștii - pretenții

Legislație relevantă: art. 1350 Noul Cod Civil, art.1535-1536 Noul Cod Civil

Rezumatul problemei de drept:

Întrucât pârâta reclamantă nu și-a îndeplinit obligația contractuală de a justifica debitul pretins, nu poate cere reclamantei pârâte îndeplinirea obligației corelative de efectuare a plății și, în concluzie, sub aspectul admiterii de către instanța de fond a cererii reconvenționale, apelul este întemeiat.

Identificare:

Curtea de Apel Ploiești – Secția a II-a Civilă

Decizia nr. 185 din 21 iulie 2020

S-a reținut ca situație de fapt că prin acțiunea formulată reclamanta intimată Y.R. SRL - în contradictoriu cu pârâta T. SRL a solicitat :

- plata sumei de 465.300,36 lei, achitată de către reclamantă, aferent unor servicii de transport facturate, achitate, dar neefectuate, pentru perioada martie 2013-iulie 2015, suma ce urmează a fi actualizată în raport de rata inflației, de la data efectuării plăților și până la data plății efective. De asemenea reclamanta a solicitat și obligarea pârâtei la plata dobânzii legale penalizatoare calculată de la data la care au fost plătite serviciile și până la data plății efective;

- plata sumei de 302.400 de euro, echivalentul în euro al sumei de 1.335.337.92 lei, la cursul oficial de schimb al BNR din data de 19.10.2015 de 1 EUR=4,4158 lei, reprezentând daune-interese aferente unei singure luni contractuale, pentru neefectuarea cursei C.-C. precum și obligarea pârâtei la plata dobânzii legale penalizatoare calculată de la data de 06.10.2015 și până la data plății efective;

- plata sumei de 126.200 de euro, echivalentul în lei al sumei de 557.273,96 lei, la cursul oficial pentru neexecutarea rutei C.-C. în perioada 01.03.2013-15.10.2015. precum și plata dobânzilor legale penalizatoare calculată de la data introducerii prezentei cereri de chemare în judecată și până la data plății efective.

Pârâta-reclamantă T. SRL a formulat cerere reconvențională prin care a solicitat :

- obligarea reclamantei –pârâte la plata sumei de 248.688,84 lei reprezentând servicii de transport neplătite și aferente perioadei 01.08.2015 - 16.10.2015 compusă din 76.014,18 lei reprezentând contravaloare factura fiscală nr. aaa/29.10.2015, 115.664,02 lei reprezentând contravaloare factura fiscală nr. bbb/29.10.2015, 57.010,64 lei reprezentând contravaloare factura fiscală nr. ccc/29.10.2015;

- obligarea reclamantei-pârâte la plata penalităților de întârziere în cuantum de 0,01% pe zi de întârziere calculate de la data de 01.12.2015 și până la data plății efective a sumelor restante, precum și obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

Pe baza probatoriilor administrate în cauză, prin sentința nr. 1726 din data de 5 decembrie 2019 pronunțată de Tribunalul P., a fost admisă în parte cererea având ca obiect pretenții formulate de reclamanta-pârâtă Y.R. SRL, fiind obligată pârâta –reclamantă T. SRL la plata sumei în cuantum de 253.005,49 lei către reclamanta pârâtă Y.R. SRL, reprezentând contravaloarea serviciilor de transport facturate de către pârâta –reclamantă T. SRL și neefectuate, actualizată cu rata inflației, precum și la plata dobânzii legale penalizatoare începând cu data producerii prejudiciului, care este data achitării serviciilor pentru fiecare factură emisă eronat în parte și până la data când acestea vor fi restituite reclamantei-pârâte și la plata sumei în cuantum de 416.720 lei către reclamanta pârâtă Y.R. SRL, reprezentând penalități pentru nerespectarea traseului C.-C. convenit prin contract și la plata dobânzilor legale penalizatoare calculată de la data introducerii prezentei cereri de chemare în judecată și până la data plății efective, fiind respinsă în rest acțiunea.

Prin aceeași sentință, a fost admisă cererea de majorare expert în sensul că s-a dispune majorarea la suma în cuantum de 27464,8 lei fiind obligate părțile la plata către expert a onorariului de expert, în cuantum egal.

De asemenea, a fost admisă cererea reconvențională formulată de pârâta T. SRL, fiind obligată reclamanta pârâtă la plata către pârâta reclamantă a sumei în cuantum de 276395,40 lei reprezentând servicii de transport neplătite aferente perioadei 01.08.2015-06.10.2015, și a penalităților de întârziere de 0.01% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere până la achitarea efectivă a contravalorii facturii pentru care se calculează majorări, totalul acestor majorări fără a putea depăși valoarea debitului neachitat sau achitat cu întârziere.

Au fost compensate cheltuielile de judecată și în urma compensării a obligat pârâta reclamantă la plata către reclamanta pârâtă a sumei în cuantum de 9750 lei reprezentând cheltuieli de judecată taxă judiciară de timbru și onorariu expert, luându-se act că onorariile de avocat s-au solicitat pe cale separată.

Examinând sentința atacată, prin prisma criticilor formulate în apelul declarat de parata-reclamanta SC T. SRL, în raport de actele și lucrările dosarului, de dispozițiile legale ce au incidență în soluționarea cauzei, Curtea constată următoarele.

Contrar susținerilor apelantei, instanța de fond a stabilit în mod corespunzător situata de fapt și a făcut o corectă aplicare a prevederilor legale incidente.

Contractul încheiat între părți în anul 2013 prevede în mod neechivoc la art.4.1 ca facturarea serviciului de transport se face în baza kilometrilor efectuați efectiv pe fiecare cursă; ori, aceasta este modalitatea corectă de stabilire a sumelor pe care reclamanta-parata trebuia să le achite pârâtei-reclamante.

Nu sunt reale susținerile apelantei-pârâte în sensul că instanța de fond a analizat pretențiile reclamantei din perspectiva anexelor care au prelungit contractul pentru perioada ulterioară anului 2015, deoarece anexele 1 și 2, prin care s-a convenit prelungirea contractului pentru perioada februarie-2015-februarie 2018, nu reglementează un mod diferit de calcul al prețului prin raportare la kilometrii efectiv parcurși față de clauzele contractului inițial.

Faptul ca în intervalul 2013-2015 reclamanta-pârâtă a achitat fără contestare facturile succesive emise de parata-reclamanta nu semnifică faptul că aceasta nu poate invoca încălcarea prevederilor contractuale, în ipoteza în care aceasta încălcare a fost constatată ulterior plății facturilor.

Sunt de asemenea neîntemeiate susținerile pârâtei potrivit cărora prin admiterea capătului 3 al cererii principale, instanța ar fi acordat reclamantei-parate ceva ce aceasta nu ar fi cerut, respectiv penalități pentru nerespectarea traseelor.

Prin capătul 3 al cererii, așa cum acesta a detaliat în cuprinsul acțiunii-dosar fond fila 13-reclamanta-pârâtă a solicitat obligarea paratei-reclamante la plata despăgubirilor datorate potrivit contractului pentru neexecutarea rutei C.-C. potrivit traseului convenit de părți; ori, după cum temeinic a reținut instanța de fond pe baza înscrisurilor depuse de părți-file 26,108-109,110,122 dosar fond-pârâta-reclamantă a efectuat transportul de persoane cu un vehicul alocat altei rute de transport și pe un alt traseu, cu stații diferite de cel al traseului C.-C.

Astfel, nu a fost respectat nici graficul de circulație aferent licenței de traseu depuse de parata-dosar apel nr. xxxx/xxx/2015** fila 11-pentru traseul C.-C. (Ruta 1C a contractului de transport încheiat între părți).

Prin urmare, temeinic s-a reținut incidența prevederilor art. 5.2.12 din contract, potrivit cărora în cazul în care din culpa căraușului acesta nu respecta traseul convenit prin contract și /sau nu oprește în stațiile agreeate penalitatea va fi de 50 euro pentru fiecare astfel de eveniment.

Este de remarcat că suma de 50 euro menționată în art.5.1.12 din contract cu titlul de penalitate are caracterul juridic al unei despăgubiri aferente nerespectării prevederilor contractuale, și nu al unei penalități aferente unui alt debit principal în sensul art.1535-1536 NCC, așa încât prin obligarea pârâtei-reclamante atât la plata despăgubirii datorate potrivit acestei clauze contractuale cât și la plata dobânzii moratorii aferente conform art.1535 NCC, nu s-a procedat la o dubla dezdăunare, așa cum susține apelanta-pârâtă.

Analizând apelul formulat de reclamanta-parata SC Y.R. SRL, se reține că sunt neîntemeiate susținerile apelantei privitoare la regularitatea raportului de expertiză întocmit în cauză. Astfel, raportat la fiecare din obiective, expertul a precizat ce documentații depuse de părți a avut în vedere.

Cat privește lipsa auditării raportului, curtea reține că potrivit Regulamentului privind auditul de calitate în materia serviciilor contabile-art.18, experții contabili, în efectuarea lucrărilor

de expertiză contabilă judiciară, au obligația să respecte și să aplice prevederile Standardului profesional nr. 35 „Expertizele contabile” și să prezinte rapoartele de expertiză, care cuprind și opiniile separate ale experților-parte, după caz, pentru a fi supuse auditului de calitate.

Cum însă în prezenta cauză raportul de expertiza nu cuprinde și opinie separată a expertului-parte, condiția auditării nu este necesară.

În ce privește determinarea prin calcul a sumei plătite în plus de reclamanta-pârâtă aferentă primului capăt de cerere, expertul a avut în vedere toate documentele contabile justificative vizând plățile/încasările conform contractului încheiat între părți, sub forma situațiilor centralizatoare anexe ale raportului de expertiză, și de asemenea situațiile asumate de părți ale distanțelor efective parcurse în kilometri ale fiecărui traseu contractat (file 33-46 dosar fond) stabilindu-se debitul în sumă de 253 005,49 lei.

Prin urmare, expertul a făcut o determinare judicioasă și exactă a debitului, având în vedere pe de o parte distanțele reale în kilometri asumate de părți pentru fiecare traseu, și pe de alta parte, situația centralizatoare a facturilor emise de pârâta-reclamanta și achitate de reclamanta-pârâtă, din care rezulta totalul distanței în kilometri ce fusese avut în vedere inițial la facturare, element de la care a pornit litigiul. Astfel, nu se pot reține criticile apelantei potrivit cărora expertul ar fi fundamentat concluziile pe elemente sau documente neavute în vedere de părțile litigiului, sau ca din raport și anexele acestuia nu ar rezulta modalitatea în care expertul a efectuat calculul matematic, când din cuprinsul raportului rezultă că expertul a avut în vedere întreaga documentație contabilă justificativă precum și documentația asumată de părți privitoare la distanțele reale din teren ale rutelor de transport-dosar fond filele 33-46.

Aceleași considerente sunt valabile și în ce privește determinarea de către expert a debitelor aferente capătului 3 al cererii expertul precizând ca a avut în vedere prevederile contractuale, perioada de timp indicată de reclamanta-parata (o singura luna contractuală), un număr de 4 salariați/cursa, și situația centralizatoare a tuturor curselor efectuate pe traseul C.-C..

Se va reține astfel ca expertul a analizat și a răspuns obiectivelor într-un mod exact, având în vedere datele cele mai certe, rezultate din documentația contabilă justificativă depusă de părți precum și din situația distanțelor reale ale fiecărei rute contractuale asumate de părți ulterior lunii iunie 2015, când între acestea au survenit neînțelegerile care au condus la prezentul litigiu.

În ce privește motivele de apel privitoare la soluția dată de instanța de fond capătului secund al acțiunii, curtea reține că prin coroborarea probelor cu înscrisuri și a raportului de expertiză, temeinic a reținut tribunalul că pârâta-reclamanta și-a îndeplinit obligația de a transporta pasagerii între localitățile C.-C., deși nu pe ruta convenită conform contractului (traseul 1C) și cu un alt vehicul decât cel destinat acestei rute; esențial în cauză este că din raportul de expertiză a rezultat ca toți pasagerii domiciliați în localitatea C. au ajuns la locul de munca, fiind ponțați corespunzător.

Rezultă deci că nu a avut loc o neexecutare efectivă a obligației de a transporta angajații între localitățile C. și C. condiții în care în mod temeinic a respins instanța de fond acest capăt de cerere.

Că într-adevăr, transportul pe aceasta ruta s-a efectuat pe un alt traseu, cu nerespectarea rutei convenite inițial, este un aspect ce face obiectul capătului 3 al acțiunii, capăt de cerere care de altfel a fost temeinic admis de instanța de fond, cum s-a menționat anterior, în considerentele vizând examinarea apelului formulat de pârâta-reclamantă.

În plus, curtea reține că prin capătul secund al acțiunii reclamanta-pârâtă a solicitat dezdăunarea pe motivul neexecutării obligației de a efectua transportul aferent rutei C.-C., iar prin capătul 3 de cerere a solicitat dezdăunarea pe motivul efectuării acestei rute, dar pe un alt traseu decât cel convenit, aspect din care în mod logic rezultă că a avut loc efectiv transportul angajaților între localitățile C. și C..

În ce privește însă motivele de apel referitoare la admiterea cererii reconvenționale formulate de parata-reclamanta, acestea sunt întemeiate, pentru motivele care urmează.

Se reține că prin cererea reconvențională pârâta-reclamantă a solicitat obligarea reclamantei-pârâte la plata sumei totale de 248 688,84 lei reprezentând contravaloarea serviciilor de transport aferente perioadei august-16 octombrie 2015. A arătat pârâta-reclamantă că inițial a emis un număr de 4 facturi fiscale pentru serviciile de transport prestate în lunile august și septembrie 2015, în condițiile în care la începutul lunii septembrie 2015 între părți au intervenit neînțelegeri privitoare la

modalitatea în care pârâta-reclamantă factura numărul de kilometri parcurși, neînțelegeri ce aveau sa duca la nașterea prezentului litigiu.

După cum arata pârâta-reclamantă, aceste 4 facturi nu au fost achitate de reclamanta-pârâtă, la data de 16.10.2015 a notificat reclamantei-pârâte rezilierea unilaterală a contractului. Ulterior rezilierii contractului, urmare a discuțiilor purtate cu reclamanta-pârâtă, s-a convenit anularea/stornarea celor 4 facturi menționate anterior iar pârâta-reclamantă a emis un număr de 3 facturi din data de 29.10.2015, în valoare totală de 248 688,84 lei pentru serviciile de transport prestate reclamantei-parate aferente perioadei august-16 octombrie 2015.

Curtea reține ca potrivit prevederilor art.4.3 din contractul încheiat între părți, fiecare factură lunară întocmită de pârâta-reclamantă trebuia sa fie însoțită în mod obligatoriu de un desfășurător lunar justificativ cu evidența numărului de curse efectuate zilnic pe fiecare rută și cu numărul total de kilometri efectuați zilnic, desfășurător care trebuie să fie acceptat în prealabil de beneficiar (reclamanta-pârâtă) prin semnare și ștampilare; numai desfășurătorul lunar acceptat de beneficiar face dovada efectuării serviciilor de transport facturate prin factura respectiva, iar beneficiarul are dreptul sa refuze la plata orice factura emisa de căraș la care nu este anexat desfășurătorul justificativ în prealabil acceptat de beneficiar.

Prin urmare, rezulta cât se poate de clar că pentru a putea cere reclamantei-pârâte plata facturilor emise, pârâta-reclamantă avea obligația de a întocmi corespunzător fiecărei facturi un desfășurător lunar centralizator cuprinzând numărul total de curse și de kilometri parcurși, centralizator ce trebuia trimis spre acceptare reclamantei-pârâte.

Ori, aceasta obligație de a întocmi și trimite desfășurătorul aferent facturilor era cu atât mai importantă cu cât aceste ultime 3 facturi au fost emise după momentul în care între părți se născuse situația litigioasă cauzată chiar de îndoielile reclamantei-pârâte privitor la realitatea numărului de kilometri efectiv parcurși raportat la numărul de kilometri facturați de pârâta-reclamantă.

Din analiza dosarului se observă că nici în primul ciclu procesual, nici în al doilea inclusiv în cursul judecării prezentului apel, pârâta-reclamantă nu a dovedit că a emis desfășurător pentru primele 4 facturi emise inițial, și nici pentru fiecare din cele trei facturi emise la 29.10.2015, astfel de documente nefiind depuse la dosarul cauzei, iar în condițiile în care pârâta-reclamantă nu și-a îndeplinit această obligație prevăzută de art. 4.3 din contract, nu are legitimarea de a solicita reclamantei-pârâte plata facturilor emise.

Se reține astfel că întrucât pârâta-reclamantă nu și-a îndeplinit obligația contractuală de a justifica debitul pretins, nu poate cere reclamantei-pârâte îndeplinirea obligației corelative de efectuare a plății, și în concluzie, sub aspectul admiterii de către instanța de fond a cererii reconvenționale, apelul este întemeiat.

*Autorul sintezei,
Judecător Iana Marius*

[3]. Deschiderea procedurii de insolvență față de debitoare la cererea creditorului. Tranzacție încheiată ulterior de părți.

Index tematic: Insolvență

Legislație relevantă: Art. 5 alin. 1 pct. 29, art. 2 din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență

Rezumatul problemei de drept:

Plata integrală a creanței efectuată ulterior închiderii dezbaterilor la prima instanță nu determină în mod automat admiterea apelului și schimbarea sentinței atacate, în sensul respingerii cererii de deschidere a procedurii insolvenței.

Tranzacția ulterioară încheiată de debitoare cu creditorul care a solicitat deschiderea procedurii este lipsită de eficiență juridică sub aspectul stingerii procesului.

Identificare:

Curtea de Apel Ploiești – Secția a II-a Civilă
Decizia nr. 233 din data de 16 septembrie 2020

Prin sentința civilă nr. 215/3 iunie 2020 tribunalul a admis cererea creditorului X și, în temeiul art. 71 din Legea privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, a dispus deschiderea procedurii generale a insolvenței față de debitoarea Y, reținând că, potrivit art. 72 alin. 3 din Legea 85/2014, în termen de 10 zile de la primirea cererii debitorul trebuie fie să conteste, fie să recunoască existența stării de insolvență.

Conform art. 5 pct. 29 din lege, insolvența este starea patrimoniului debitorului care se caracterizează prin insuficiența fondurilor bănești disponibile pentru plata datoriilor exigibile, fiind prezumată ca vădită atunci când debitorul, după 60 de zile de la scadență, nu a plătit datoria sa față de creditor, debitorului revenindu-i sarcina probei pentru răsturnarea prezumției de insolvență.

Judecătorul-sindic a reținut că între părți s-au desfășurat relații comerciale, rezultând, la data introducerii cererii de chemare în judecată, o creanță de 116.763 lei.

Cu privire la contractul dintre părți și facturile emise în baza acestuia, judecătorul sindic a constatat că debitoarea nu a contestat, în fond, creanța sub nici un aspect, criticile fiind generale, nerezultând ceea ce contestă efectiv din debit; singura critică ar fi fost că a achitat o garanție în cuantum de 6.000 euro, din care creditorul s-ar putea îndestula și a arătat că ar fi mai făcut plăți parțiale în cuantum de 6.000 lei și că a achitat aproximativ 35.000 lei către organele fiscale.

În aceste condiții, creanța, la momentul introducerii cererii de deschidere a insolvenței, era certă, lichidă și exigibilă, fiind atestată de contractul de închiriere 726 din 29.09.2017 și actele adiționale, precum și de facturile depuse, penalitățile de întârziere de 0,5% pe zi de întârziere, avându-și izvorul în art. 3 și 4 din contract.

Tot din înscrisurile depuse de părți a rezultat că până la data de 03.06.2020 a fost achitată suma de 6.000 lei, rămânând un rest de 110.763,33 lei neachitat.

Cu privire la susținerea debitoarei că suma solicitată la plată este sub pragul de 40.000 de lei, instanța a reținut că suma cerută prin cererea de chemare în judecată a fost peste pragul legal, starea de insolvență a debitoarei și îndeplinirea condițiilor privitoare la pragul de 40.000 de lei fiind analizate la data introducerii cererii de chemare în judecată și nu ulterior acestui moment. O interpretare contrară ar putea duce la un comportament abuziv din partea debitorilor, care ar putea achita sume de bani pentru coborârea creanței sub prag, cu afectarea directă a creditorilor de bună credință.

În cazul de față debitoarea nu a dovedit că are resurse financiare, neconfirmând încetarea de plăți susținută de creditor și nerăsturnând prezumția prevăzută de art. 5 pct. 29 din Legea nr. 85/2014, până la judecarea cererii debitoarea neachitând în totalitate suma datorată, ceea ce duce la concluzia că este în incapacitate de plată.

Împotriva acestei sentințe a declarat apel debitoarea Y, arătând că, urmare a înregistrării cererii creditorului, a formulat contestație la cererea de deschidere a procedurii generale a insolvenței, care i-a fost respinsă.

Instanța de fond, deși a avut în vedere faptul că a fost contestată starea de insolvență în baza art. 72 alin. 3 din Legea 85/2014, nu a reținut că debitoarea a făcut dovada constituirii, în favoarea creditorului, a unei garanții în cuantum de 6.000 de euro, care putea să fie compensată cu parte din debit; astfel, debitul indicat de creditor nu reflectă realitatea, nefiind o creanță lichidă și exigibilă.

Mai mult, apelanta a făcut dovada unor plăți parțiale în cuantum de 6.000 de lei, iar în timpul procesului a mai fost făcută o plată de 1.000 de euro către creditor.

Apelanta a mai precizat că, față de existența pandemiei de corona virus COVID-19, societatea nu a avut posibilitatea să încaseze lichidități și să achite debitul real - în sensul deducerii din datorie a sumelor deja achitate și a garanțiilor de 6.000 euro, respectiv de 2.000 euro.

Totodată, la instanța de fond a precizat că, în cazul în care s-ar fi deschis procedura, se intenționa intrarea în procedura de reorganizare, fiind vorba doar de o perioadă nefastă pentru activitatea firmei.

În consecință, apelanta a solicitat admiterea apelului, constatarea că nu se impune deschiderea procedurii insolvenței și, pe fond, a solicitat respingerea cererii creditorului ca neîntemeiată.

Prin întâmpinarea formulată la data de 6 august 2020 intimatul creditor X a învederat că, potrivit corespondenței purtate începând cu momentul pronunțării sentinței apelate, debitoarea a înțeles să achite suma de 114.095,12 lei.

Potrivit înțelegerii dintre părți, se intenționează ca, în fața instanței de apel, să fie încheiată o tranzacție care să ducă la stingerea litigiului.

Astfel, raportat la cele mai sus menționate, s-ar impune schimbarea sentinței apelate și a se lua act de tranzacția părților.

Curtea a reținut că apelul este nefondat, potrivit considerentelor ce urmează:

Procedura generală a insolvenței împotriva debitoarei Y a fost deschisă la cererea creditorului X, judecătorul-sindic reținând că, la data formulării cererii de deschidere a procedurii, creditorul avea o creanță în cuantum de 116.763 lei, debit principal, rezultând din contractul de închiriere nr. 726/29.09.2017 și actele adiționale, în temeiul cărora au fost emise facturile depuse la dosar.

Potrivit dispozițiilor art. 72 din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, alin. 5, în cazul achitării, până la închiderea dezbaterilor, a creanței creditorului care a solicitat deschiderea procedurii, judecătorul-sindic va respinge cererea ca rămasă fără obiect, cauțiunea depusă fiind restituită în mod corespunzător. Potrivit alin. 6, dacă debitorul nu plătește creanța creditorului până la închiderea dezbaterilor, iar judecătorul-sindic stabilește că debitorul este în stare de insolvență, va admite cererea de deschidere a procedurii formulate de acesta.

În cauză, până la data de 3.06.2020 a fost achitată de debitoare suma de 6.000 lei, din debitul principal pretins de intimatul-creditor rămânând suma de 110.763 lei neachitată, peste valoarea-prag prevăzută de art. 5 alin. 1 pct. 72 din Legea nr. 85/2014.

La instanța de apel intimatul-creditor și apelanta-debitoare au solicitat să se ia act de stingerea litigiului, conform tranzacției depuse la 16.09.2020, întrucât după deschiderea procedurii insolvenței debitoarea a plătit creditorului suma de 114.095,12 lei.

Curtea a reținut, însă, că plata integrală a creanței efectuată ulterior închiderii dezbaterilor la prima instanță nu este de natură să atragă în mod automat schimbarea sentinței apelate, neîncadrându-se în ipoteza prevăzută de art. 72 alin. 5 din lege.

Pentru admisibilitatea cererii de deschidere a procedurii insolvenței, judecătorul sindic analizează îndeplinirea condiției cuantumului minim al creanței prin raportare la data introducerii cererii creditorului; plata parțială a debitului și reducerea cuantumului creanței nu duc, în mod implicit, la respingerea cererii creditorului, după cum reiese din interpretarea sistematică a dispozițiilor legale.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 85/2014, procedura insolvenței este o procedură colectivă, astfel că renunțarea ulterioară la judecată sau plata creanței creditorului care a declanșat procedura nu împiedică încetarea procedurii insolvenței decât în ipotezele expres reglementate de legea specială pentru închiderea procedurii.

Potrivit dispozițiilor art. 46 din lege, hotărârile judecătorului-sindic sunt executorii, iar apelul nu suspendă executarea hotărârii, astfel că plățile efectuate de debitoare ulterior deschiderii procedurii urmează a fi analizate de judecătorul-sindic, care va verifica și dacă nu au fost înregistrate cereri de admitere a creanțelor de către alți creditori, în interiorul termenului-limita stabilit prin sentință de deschidere a procedurii.

În consecință, în speță tranzacția încheiată de apelantă cu intimatul este lipsită de eficiență juridică sub aspectul stingerii procesului, împrejurare în care Curtea a analizat legalitatea și temeinicia sentinței prin prisma celorlalte critici ale apelantei.

Astfel, apelanta a invocat lipsa caracterului cert al creanței intimatului, raportat la garanțiile de 6.000 euro și 2.000 euro constituite în favoarea creditorului.

Curtea a constatat, însă, că garanția de 6.000 euro, prevăzută de art. 4 din contractul de închiriere nr. 726/29.09.2017, încheiat de părți, asigură despăgubirea locatorului pentru eventuale pagube aduse imobilului din culpa exclusivă a locatarului și este returnată locatarului la încheierea duratei contractuale, în condițiile clauzei indicate; în consecință, această garanție nu îndeplinește

cerințele pentru a opera compensarea cu creanța pretinsă de intimatul-locator, constând în chirie și utilități.

În ceea ce privește garanția de 2.000 euro, Curtea a constatat, mai întâi, că apelanta nu a indicat temeiul constituirii acesteia pentru ca instanța de apel să verifice dacă sunt îndeplinite condițiile pentru compensația cu creanța intimatului, iar, pe de altă parte, constituirea unei atari garanții nu este nici dovedită cu înscrisurile depuse la dosar.

Totodată, plățile parțiale efectuate de apelantă pe parcursul procesului la prima instanță nu determină rămânerea fără obiect a cererii creditorului, în speță creanța totală a intimatului (afereantă anului 2019), la momentul investirii primei instanțe îndeplinind cerințele caracterului cert, lichid și exigibil și fiind superioară valorii-prag.

Potrivit dispozițiilor art. 5 alin. 1 pct. 29 insolvența este acea stare a patrimoniului debitorului care se caracterizează prin insuficiența fondurilor bănești disponibile pentru plata datoriilor certe, lichide și exigibile și se prezumă atunci când acesta, după 60 de zile de la scadență, nu a plătit datoria sa față de creditor; prezumția este relativă.

În speță apelanta nu a răsturnat această prezumție anterior închiderii dezbaterilor la prima instanță, nedovedind faptul că avea fonduri bănești disponibile pentru acoperirea integrală a creanței intimatului, fiind irelevante plățile efectuate organelor fiscale.

Pentru considerentele expuse, apărările apelantei în sens contrar au fost înlăturate și, în baza dispozițiilor art. 480 alin. 1 Cod de procedură civilă, Curtea a respins apelul ca nefondat.

*Autorul sintezei,
Judecător Liliana Felicia Androne*

[4]. Calificarea onorariului restant al administratorului judiciar drept cheltuială de procedură în condițiile art.121 din Legea 85/2006.

Index tematic: Insolvență

Legislație relevantă: - art.121 și art.123 din Legea nr.85/2006.

Rezumatul problemei de drept:

Onorariul administratorului judiciar aferent perioadei generale de insolvență, neachitat indiferent de motivele care au generat această neplată, nu poate fi calificat drept o cheltuială de procedură aferentă vânzării bunurilor afectate de garanții reale în favoarea creditorilor, pentru a fi achitată în condițiile art.121 pct.1, anterior citate, ci o cheltuială de procedură care se achită potrivit ordinii de prioritate prevăzută de art.123 al.1 din Legea nr.85/2006.

Identificare:

Curtea de Apel Ploiești – Secția a II-a Civilă
Decizia nr.179 din 16.09.2020

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului B. la data de 02.10.2019, sub numărul xxx/xxx/2017/a12, creditoarea a formulat contestație împotriva raportului asupra fondurilor obținute din lichidare și din încasarea creanțelor și a planului de distribuire între creditori, publicate în BPI nr. xxxxx/18.09.2019. A solicitat refacerea raportului asupra fondurilor obținute din lichidare și din încasarea de creanțe și a planului de distribuire între creditori numai sub aspectele criticate cu privire la (a) onorariu restant neîncasat în perioada de observație și reorganizare judiciară și (b) onorariu restant neîncasat în perioada de faliment până la data transferului dreptului de proprietate asupra bunurilor lichidate), astfel cum vor fi acestea reținute prin considerentele hotărârii care a se pronunța.

În motivarea contestației, creditoarea a arătat în esență că lichidatorul judiciar al debitoarei a procedat la organizarea de licitații săptămânal, începând cu data de 29.07.2019, ora 12.00 pentru

proprietatea imobiliară situată în comuna P.C. județul B., înscrisă în cartea funciară nr. (...) a localității P.C., cu numărul cadastral (...) și pachetul de mijloace fixe din patrimoniul debitoarei reprezentând instalații de irigații și mașini și utilaje destinate lucrărilor agricole, având ca prețuri de pornire prețul din ofertele aprobate, bunuri care au fost adjudecate la licitațiile din 29.07.2019.

Ulterior lichidatorul a procedat la întocmirea Raportului asupra fondurilor obținute din lichidare, a Planului de distribuire (nr. 1) a sumelor între creditori, care însă în opinia contestatoarei nu sunt conforme prevederilor din Legea 85/2006, întrucât practicianul nu a ținut cont de prevederile art. 121 din legea insolvenței, reținând provizioane din sumele încasate drept preț al bunurilor afectate de garanții în favoarea sa, sume care au o altă destinație decât aceea de conservare a bunurilor debitoarei, respectiv plata onorariului neîncasat al practicianului în insolvență.

Prin sentința civilă nr. 438, pronunțată în data de 27 noiembrie 2019, Tribunalul B. a admis contestația și a dispus refacerea raportului asupra fondurilor obținute din lichidare publicat în B.P.I. nr. xxxxx/18.09.2019, cu privire la onorariul administratorului judiciar restant și neachitat în perioada de observație și reorganizare judiciară și cu privire la onorariul lichidatorului judiciar restant și neîncasat în perioada de faliment până la data transferului drepturilor de proprietate asupra bunurilor lichidate și a obligat intimatul la plata către contestatoare a sumei de 200 lei cu titlu de cheltuieli de judecată reprezentând taxă de timbru.

Pentru a hotărâ astfel, tribunalul a reținut în esență, referitor la onorariul practicianului în insolvență restant, aferent perioadei de reorganizare, că acesta nu este o cheltuială a lichidării (falimentului) și nu poate fi considerat prioritar la distribuirea din fondurile obținute din vânzarea bunurilor grevate în favoarea creditorilor, neîncadrându-se în prevederile 121 alin. 1 pct. 1 din Lege, iar în ceea ce privește datoriile înregistrate de către debitoare, anterior deschiderii procedurii de faliment, acestea urmează a fi analizate prin raportare la prevederile art. 123 pct. 1 din Legea nr. 85/2006, inclusiv plata remunerațiilor persoanelor angajate în condițiile art. 10, art. 19 alin. (2), art. 23 și 24, art. 98 alin. (3), sub rezerva celor prevăzute la art. 102 alin. (4).

Potrivit art. 102 alin. (4) din Legea nr. 85/2006, plata remunerațiilor persoanelor angajate în condițiile art. 10, art. 19 alin. (2), art. 23 și 24 din Legea nr. 85/2006 trebuie făcută numai pentru acoperirea cheltuielilor aferente vânzării bunurilor respective, inclusiv cheltuielile necesare pentru conservarea și administrarea acestor bunuri, ceea ce înseamnă că doar aceste cheltuieli vor fi achitate din prețul obținut în urma valorificării acestor bunuri, iar nu și altele, care privesc averea debitorului în general.

În cazul distribuirii acestor fonduri, remunerațiile acestor persoane vor fi cuprinse în planul de distribuire și vor putea fi contestate în condițiile art. 122 din Legea nr. 85/2006.

Textul art. 121 din Legea nr. 85/2006 este un text special raportat la prevederile art.123 din Legea nr. 85/2006, care se referă la „cheltuielile aferente procedurii instituite prin prezenta lege, inclusiv cheltuielile necesare pentru conservarea și administrarea bunurilor din averea debitorului”.

De altfel, plata sumelor datorate cu titlu de onorariu pe seama practicianului în insolvență desemnat în procedura debitoarei, în cazul vânzării unei garanții reale, a reprezentat, de altfel, o problemă de drept ce a fost pusă în discuție în cadrul întâlnirii reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor specializate (foste comerciale) ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și Curților de Apel, în materia litigiilor cu profesioniști și insolvenței (Curtea de Apel Cluj, 5-6 noiembrie 2015, minuta putând fi regăsită on-line: <http://www.inm-lex.ro>).

Împotriva sentinței precizate a declarat apel lichidatorul judiciar al debitoarei T. SRL, solicitând schimbarea acesteia, cu consecința respingerii contestației formulate împotriva raportului și a planului de distribuire între creditori, publicate în BPI nr. xxxxx/18.09.2019.

În motivarea recursului, după prezentarea situației de fapt existentă în cauză, s-a arătat că judecătorul fondului, deși a reținut corect faptul că remunerațiile persoanelor încadrate potrivit art.19 al.2 din Legea nr. 85/2006 se încadrează în sfera dispozițiilor art.121 pct.1 din legea precizată, a apreciat greșit faptul că onorariul practicianului restant nu poate fi prioritar la distribuirea fondurilor obținute din vânzarea bunurilor grevate în favoarea creditorilor, neîncadrându-se în prevederile legale menționate.

S-a mai arătat că neachitarea plăților propuse de debitorul T. S.R.L. prin planul de reorganizare, a cheltuielilor administrative și a altor cheltuieli de procedură, aferente perioadei de observație/reorganizare, nu poate fi considerată „amânare” din inițiativa administratorului judiciar,

cum a apreciat creditorul, până la momentul lichidării bunurilor din patrimoniul debitoarei și nu ar putea fi considerată „o forma de abuz” a administratorului judiciar, așa cum s-a susținut, deoarece lipsa fondurilor preconizate a fi încasate din vânzările activelor debitoarei și lipsa de potențialilor cumpărători a condus la intrarea în faliment a debitorului, în conformitate cu dispozițiile art. 107 alin. (1) lit. C din Legea nr. 85/2006, deși administratorul judiciar a depus toate diligențele pentru valorificarea bunurilor debitoarei propuse prin planul de reorganizare.

Or, imposibilitatea de realizare a planului de reorganizare a debitoarei, propus de administratorul special, aprobat de creditorii și confirmat de judecătorul sindic din lipsa potențialilor cumpărători pentru bunurile debitoarei expuse la vânzare de către administratorul judiciar nu poate fi imputată acestuia, având în vedere faptul că și-a îndeplinit atribuțiile prevăzute de art. 20, coroborat cu art. 103 din Legea nr. 85/2006, activitatea fiind monitorizată de judecătorul sindic și creditorii societății prin rapoartele de activitate depuse în conformitate cu art. 21 din Legea nr. 85/2006.

Mai mult, a solicitat a se reține că onorariul administratorului judiciar restant a fost menționat în fiecare raport de activitate, atât înainte cât și după trecerea la faliment și, așa cum a fost arătat supra, a fost însușit de creditorii societății și chiar de creditorul (...), care a luat cunoștință de cuantumul sumei restante, iar achitarea acestui onorariu restant, în conformitate cu dispozițiile art. 121 alin. 1 pct. (1) din Legea nr. 85/2006, nu ar putea fi considerată „o formă de abuz”, cum greșit a apreciat creditorul.

Revenind la dispozițiile art. 121 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 85/2006, în care se prevede că, pe lângă taxe, timbre și orice alte cheltuieli aferente vânzării bunurilor respective (adică cele grevate de sarcini), inclusiv cele necesare pentru conservarea și administrarea acestor bunuri, și plata remunerațiilor persoanelor angajate în condițiile art. 19 alin. (2) art. 23 și 24 din Legea nr.85/2006, în niciun text din lege nu se prevede că, în imposibilitatea de realizare a Planului de reorganizare al debitorilor supuși acestei proceduri, onorariul administratorului judiciar din perioada de observație/reorganizare se încadrează la art. 123 alin. (1) pct. 1 din lege cum a susținut contestatorul și cum greșit a reținut judecătorul sindic pentru că s-ar goli de conținut dispozițiile art.121 alin. (1) pct. 1, din care rezultă plata creanțelor garantate „și plata remunerațiilor persoanelor angajate în condițiile art. 19 alin. (2) art. 23 și 24 din Legea nr. 85/2006”.

În consecință, singurele sume ce pot fi distribuite înaintea creanțelor garantate sunt cele prevăzute la art. 121 pct. 1 din lege și privesc remunerațiile persoanelor angajate în condițiile art. 19 alin. 2, art. 23 și 24 din lege, cu respectarea procedurii de aprobare a acestora precum și cheltuielile aferente vânzării, conservării și administrării bunurilor respective.

Pe de altă parte, dispozițiile art. 121 și art. 123 pct. 1 din lege prevăd rangul prioritar al acestor cheltuieli aferente procedurii, și în mod corelativ, implicit privilegiul administratorului judiciar de a fi îndestulat înaintea celorlalți creditorii. În aceste condiții, s-a apreciat că este cert ca regimul juridic al acestor cheltuieli - dreptul administratorului judiciar de a-i fi achitate cheltuielile aferente procedurii și onorariu, precum și privilegiul de care se bucură administratorul judiciar de a-i fi achitate prioritar aceste cheltuieli, este instituit de legiuitor, în sensul dispozițiilor legale sus menționate.

Așadar, contrar celor menționate de contestatoare, și greșit reținute de judecătorul sindic, onorariul restant pentru perioada de reorganizare se achită cu prioritate din valorificarea bunurilor aflate în patrimoniul debitoarei, fiind o cheltuială de procedură în sensul art. 121 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 85/2006, iar sumele cuvenite lichidatorului judiciar pentru perioada de reorganizare se achită cu prioritate la momentul existenței disponibilului în cont chiar și din valorificarea bunurilor afectate de garanții.

Faptul că plata sumelor datorate cu titlu de onorariu către practicianul în insolvență desemnat în procedură, în cazul vânzării unei garanții reale a reprezentat o problemă de drept pusă în discuție în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii din data de 5 - 6 noiembrie 2015, iar opinia formatorilor INM a fost în sensul de a aprecia că „plata remunerațiilor persoanelor angajate în condițiile art. 10, art. 19 alin. (2), art. 23 și 24 din Legea nr. 85/2006 trebuie făcută numai pentru acoperirea cheltuielilor aferente vânzării bunurilor respective ... nu și alte cheltuieli” care privesc averea debitorului, problema fiind rezolvată de noua reglementare din Legea nr. 85/2014, nu ar putea înlocui dispozițiile Legii nr. 85/2006.

Dacă s-ar aprecia că onorariul administratorului judiciar restant se încadrează strict la art. 123 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 85/2006 și numai cheltuielile aferente vânzării bunului ce poartă garanția pot fi achitate conform dispozițiilor art. 121 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 85/2006, așa cum a reținut judecătorul sindic, nu și plata remunerațiilor persoanelor angajate în condițiile art. 19 alin. 2, art. 23 și 24 din lege, atunci, în situația în care în procedură nu există decât un bun garantat și s-ar distribui acestui creditor întreaga sumă, cu excepția cheltuielilor aferente vânzării bunului garantat, ar trebui a se recunoaște că toate cheltuielile de procedură în general și plata persoanelor angajate în condițiile art. 19 alin. 2, art. 23 și 24, din lege, nu se vor achita niciodată. Ori, acestea trebuie să se achite de creditorul garantat, prin avansare de sume, pentru că toata procedura de valorificare a bunului afectat de garanție se desfășoară pentru îndeplinirea acestui creditor.

Pentru că onorariul este o cheltuială a procedurii, potrivit dispozițiilor art. 4 alin. (9) din Legea nr. 85/2006, coroborat cu art. 121 și art. 123 pct. 1, legiuitorul a prevăzut expres faptul că acestea vor fi plătite în momentul existenței disponibilului în cont și, în opinia lichidatorului, chiar și atunci când este valorificat singurul bun afectat de garanție.

Așadar, în lumina acestor dispoziții, este de netăgăduit că prin cheltuielile de procedură legiuitorul înțelege cheltuielile ocazionate de derularea întregii proceduri a insolvenței, având în vedere trimiterea pe care art. 121 pct. 1 din Legea nr. 85/2006 o face la prevederile art. 10, art. 19 alin. 2, art. 23 și 24, dar și lămurirea pe care o face art. 4 alin. 1 și 9 din lege. Însă, pentru a putea fi distribuite în conformitate cu dispozițiile art. 121 alin. 1 din Legea nr. 85/2006, este necesar ca aceste cheltuieli să fie aprobate de adunarea ori comitetul creditorilor. Având în vedere că onorariul administratorului/lichidatorului judiciar a fost aprobat de Adunarea creditorilor, așa cum a fost arătat în fața judecătorului sindic, este o cheltuială a procedurii prioritare îndeplinirii creditorilor.

În consecință, onorariul administratorului/lichidatorului judiciar, fiind o cheltuială a procedurii, a fost aprobat de Adunarea creditorilor din data de 26.04.2013, a fost menținut și după data de 31.12.2013, conform procesului-verbal al Adunării creditorilor din data de 15.04.2014, publicat în B.P.I. nr. (...)/18.04.2014, iar suma restantă a fost menționată în rapoartele de activitate de la nr. 44 până la 51, depuse la dosarul cauzei, publicate în B.P.I., necontestate și, deci poate fi încasată la momentul existenței disponibilului în contul debitorului.

Examinând sentința recurată, prin prisma criticilor formulate și a dispozițiilor legale incidente în cauză, Curtea a constatat următoarele:

Raportat la data înregistrării inițiale a dosarului de insolvență în cadrul căruia s-a formulat prezenta contestație, în cauză sunt incidente dispozițiile vechiului Cod de procedură civilă, în vigoare la acel moment, astfel că trimiterile recurentului la dispozițiile Noului Cod de procedură civilă vor fi avute în vedere ca fiind făcute la prevederile similare din vechiul Cod, cu mențiunea că în cauză sunt aplicabile și dispozițiile art. 304 ind.1 din acest act normativ ultim precizat, conform cărora „*recursul declarat împotriva unei hotărâri care, potrivit legii, nu poate fi atacată cu apel nu este limitat la motivele de casare prevăzute în art. 304, instanța putând să examineze cauza sub toate aspectele*”.

Curtea a constatat că, practic, problema de drept care s-a ridicat în prezenta cauză vizează situația onorariului restant al practicianului în insolvență aferent procedurii generale (perioada de insolvență/reorganizare judiciară), precum și cel aferent perioadei de lichidare, până la momentul efectuării vânzării și transferului dreptului de proprietate, în situația în care bunurile vândute sunt afectate de garanții reale în favoarea creditorilor.

Altfel spus, se pune problema acordării acestora potrivit dispozițiilor art. 121 al.1 pct.1 din Legea nr.85/2006 - conform cărora „*fondurile obținute din vânzarea bunurilor din averea debitorului, grevate, în favoarea creditorului, de ipotece, gajuri sau alte garanții reale mobiliare ori drepturi de retenție de orice fel, vor fi distribuite în următoarea ordine: 1. taxe, timbre și orice alte cheltuieli aferente vânzării bunurilor respective, inclusiv cheltuielile necesare pentru conservarea și administrarea acestor bunuri, precum și plata remunerațiilor persoanelor angajate în condițiile art. 10, art. 19 alin. (2), art. 23 și 24*” - sau potrivit art.123 al.1 din aceeași lege - conform cărora „*creanțele vor fi plătite, în cazul falimentului, în următoarea ordine:1. taxele, timbrele sau orice alte cheltuieli aferente procedurii instituite prin prezenta lege, inclusiv cheltuielile necesare pentru conservarea și administrarea bunurilor din averea debitorului, precum și plata remunerațiilor persoanelor angajate în condițiile art. 10, art. 19 alin. (2), art. 23, 24 și ale art. 98 alin. (3), sub rezerva celor prevăzute la art. 102 alin. (4)*”.

Curtea a constatat că, într-adevăr, pe agenda întâlnirii reprezentanților CSM cu președinții secțiilor specializate (foste comerciale) ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel, în materia litigiilor cu profesioniști și insolvenței, organizată la Curtea de Apel Cluj în perioada 5-6 noiembrie 2015 s-a aflat și problema de drept vizând situația plății sumelor datorate cu titlu de onorariu pe seama practicianului în insolvență desemnat în procedura debitoarei, ocazie cu care participanții au agreeat cu majoritate opinia formatorilor INM, conform căreia „*plata remunerațiilor persoanelor angajate în condițiile art. 10, art. 19 alin. (2), art. 23 și 24 din Legea nr. 85/2006 trebuie făcută numai pentru acoperirea cheltuielilor aferente vânzării bunurilor respective, inclusiv cheltuielile necesare pentru conservarea și administrarea acestor bunuri, ceea ce înseamnă că doar aceste cheltuieli vor fi achitate din prețul obținut în urma valorificării acestor bunuri, iar nu și altele, care privesc averea debitorului în general.*”

În cazul distribuirii acestor fonduri, remunerațiile acestor persoane vor fi cuprinse în planul de distribuire și vor fi putea fi contestate în condițiile art. 122 din Legea nr. 85/2006.

Textul art. 121 din Legea nr. 85/2006 este un text special raportat la prevederile art.123 din Legea nr.85/2006, care se referă la „cheltuielile aferente procedurii instituite prin prezenta lege, inclusiv cheltuielile necesare pentru conservarea și administrarea bunurilor din averea debitorului”.

În rezolvarea acestei probleme poate fi avută în vedere și noua reglementare din Legea nr. 85/2014, care prevede, în art. 159 alin. (1), că creditorii cu creanțe garantate vor suporta cheltuielile aferente vânzării bunurilor respective, inclusiv cheltuielile necesare pentru conservarea și administrarea acestor bunuri, dar și „remunerațiile datorate la data distribuirii persoanelor angajate în interesul comun al tuturor creditorilor, în condițiile art. 57 alin. (2), art. 61 și 63, care se vor suporta pro rata, în raport cu valoarea tuturor bunurilor din averea debitorului.

Această reglementare este un specială, în sensul că se arată contribuția creanțelor garantate la suportarea unei anumite părți din cheltuielile generale ale lichidării, în raport cu valoarea tuturor bunurilor din averea debitorului, dar numai a acelei părți”.

Raportat la aceste considerente ample, precum și la interpretarea dispozițiilor art.121 pct.1 din Legea nr.85/2006, inclusiv istorico-teleologică, prin raportare la intenția legiuitorului exprimată în cadrul Legii 85/2014, Curtea a considerat ca fiind corectă concluzia judecătorului sindic, în sensul că onorariul administratorului judiciar aferent perioadei generale de insolvență, neachitat indiferent de motivele care au generat această neplată, nu poate fi calificat drept o cheltuială de procedură aferentă vânzării bunurilor afectate de garanții reale în favoarea creditorilor, pentru a fi achitată în condițiile art.121 pct.1, anterior citate, ci o cheltuială de procedură care se achită potrivit ordinii de prioritate prevăzută de art.123 al.1 din Legea nr.85/2006.

Ca urmare, Curtea a apreciat că nu pot fi primite concluziile în sens contrar ale recurentului, precum și cele vizând împrejurările ce au determinat neplata onorariului administratorului judiciar în perioada de observație și reorganizare judiciară a debitoarei, precum și recunoașterea acestora de către creditorii - aspecte nerelevante, mai ales că legiuitorul precizează expres în cadrul dispozițiilor art.121 pct.1 că se au în vedere *cheltuielile aferente vânzării bunurilor respective*, condiție neîndeplinită în cadrul onorarilor analizate, anterioare procedurii de faliment.

Curtea a mai apreciat că, parțial, această concluzie este incidentă și în ceea ce privește onorariul lichidatorului judiciar aferent perioadei falimentului, de până la momentul vânzării bunurilor afectate de garanții reale și al transmiterii dreptului de proprietate asupra lor la cumpărători, acesta (ca și cel achitat persoanelor angajate potrivit textelor legale menționate anterior) plătindu-se cu ordinea de prioritate prevăzută de art.121 pct.1 din Legea nr.85/2006 doar în condițiile în care este aferent/în strânsă legătură cu bunurile respective și vânzarea lor (inclusiv cheltuielile de administrare și conservare a lor).

Curtea reține că această opinie a fost exprimată și în jurisprudență.

Astfel, în cadrul deciziei nr. 197/2015 a Curții de Apel O. (dosar nr. xxxx/xx/C/2009/a2) s-a reținut că *faptul că pe perioada falimentului onorariul fix și sumele cuvenite persoanelor angajate s-a repartizat doar recurentei creditoare, are justificare în faptul că în perioada respectivă activitatea acestora a vizat doar procedura de valorificare a bunului garantat în favoarea recurentei, nemaifiind alte bunuri de lichidat în averea debitoarei. Ori, nu este echitabil și legal să stabilești cheltuieli de procedură în sarcina altor creditorii înscrși la masa credală și care nu s-au efectuat în folosul acestora, creditorii putând fi obligați doar la plata cheltuielilor efectuate pentru*

valorificarea bunurilor garantate în favoarea lor ori în cazul desfășurării unor activități ce au profitat tuturor creditorilor. Însă, în cazul în care aceste cheltuieli de procedură au fost generate doar de valorificarea unui singur bun garantat, ele se vor deduce din valoarea încasată în urma valorificării bunului respective” - considerente din care rezultă necesitatea raportării cheltuielilor de procedură (inclusiv a onorariilor analizate) la bunurile garantate valorificate .

De asemenea, Curtea a constatat că prin considerentele expuse se răspunde și întrebării teoretice ridicate de către recurent, vizând situația cheltuielilor de procedură în cazul existenței în masa credală a unui singur bun garantat - situație care însă nu este incidentă în cauză (aspect invocat de intimată și dovedit prin raportul lichidatorului judiciar publicat în BPI nr. (...)/2020) și în care cheltuielile de procedură (inclusiv onorariile analizate) ar trebuia apreciate ca vizând singurul bun supus valorificării.

Pentru toate aceste considerente, Curtea a apreciat că sentința judecătorului sindic este legală și temeinică sub aspectul tuturor criticilor invocate de recurent, motiv pentru care, în temeiul dispozițiilor legale deja precizate, precum și cele ale art.312 al.1 din vechiul Cod de procedură civilă, a respins recursul, ca nefondat.

*Autorul sintezei,
Judecător Ionel Stănescu*

Decizii Relevante

Trimestrul III 2020

Secția Penală și pentru cauze cu minori și de familie

[1] Ucidere din culpă. Culpă concurentă.

Index tematic: Cod penal

Legislație relevantă : Art.192 alin.2 Cod penal.

Rezumatul problemei de drept:

Culpa inculpatului în producerea accidentului rezultă din încălcarea, cu precădere, a prevederilor art. 48 din OUG nr.195/2002.

Astfel, în raport de această dispoziție legală, conducătorul de vehicul trebuie să respecte regimul legal de viteză și să o adapteze în funcție de condițiile de drum, astfel încât să poată efectua orice manevră în condiții de siguranță. Norma legală prevede două condiții ce trebuie îndeplinite cumulativ de orice conducător de vehicul care utilizează drumul public. Prima condiție se referă la regimului legal de viteză, care trebuie respectat indiferent de condițiile de deplasare, iar cea de-a doua condiție cumulativă, esențială în implementarea unei conduite preventive, impune conducătorilor de vehicule să aibă un control permanent asupra vehiculului pe care-l conduce pe drumurile publice, prin adaptarea vitezei la tot ce înseamnă condiții de drum, respectiv intensitatea traficului, nivelul de vizibilitate, aderența părții carosabile ș.a., care să-i permită, în cazul apariției unei stări de pericol în raza de vizibilitate, să efectueze orice manevră (de ex. frânare, viraj) în condiții de siguranță.

Identificare:

Curtea de Apel Ploiești – Secția Penală și pentru cauze cu minori și de familie
Decizia penală nr. 650 din 27 iulie 2020

Prin **sentința penală nr. 13 din data de 21 ianuarie 2020 pronunțată de Judecătoria T.**, s-au dispus următoarele:

În baza art. 396 alin. (5) Cod procedură penală cu aplicarea art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II - a Cod procedură penală, a fost achitat inculpatul **XX**, sub aspectul infracțiunii de ucidere din culpă, prevăzută de art. 192 alin. (2) Cod penal.

În baza art. 397 Cod procedură penală, raportat la art. 25 Cod procedură penală, s-au respins cererile de constituire de parte civilă formulate de părțile civile.

Totodată, s-a respins cererea de constituire parte civilă formulată de partea civilă Spitalul Județean de Urgență T., cu sediul în T., str. ... nr. ..., județul D., împotriva inculpatului.

În baza art. 276 alin. (6) Cod procedură penală, s-a respins cererea părților civile privind obligarea inculpatului la plata cheltuielilor judiciare.

Pentru a pronunța această sentință, prima instanță a reținut următoarele:

Prin rechizitoriul Parchetului de pe lângă Judecătoria T. nr. xxxx/P/2015 din data de 20.10.2017, înregistrat la această instanță sub nr. xxxx/xxx/2017 la data de 27.10.2017, a fost trimis în judecată inculpatul **XX**, pentru săvârșirea infracțiunii de ucidere din culpă, prev. de art. 192 alin.2 Cod penal.

S-a arătat în actul de sesizare a instanței că, la data de 16.10.2015, în jurul orei 20:00, în timp ce conducea un autoturism pe raza localității B., județ D., încălcând regulile de circulație, inculpatul a accidentat mortal pe biciclistul **AA**, care se afla căzut în mijlocul carosabilului și sub influența băuturilor alcoolice.

Se reține în rechizitoriu că la data de 16.10.2015, în jurul orei 20⁰⁰, lucrătorii de politie din cadrul Poliției Mun. T. - Biroul Rutier au fost sesizați de dispecerul de serviciu din cadrul poliției municipale, despre faptul ca pe DJ711, în localitatea B., s-a produs un accident rutier din care au rezultat victime omenești.

Deplasându-se la fata locului, agenții de politie au constatat faptul că cele sesizate se confirma, accidentul de circulație producându-se pe DJ711, în localitatea B., în dreptul SC O.C. SRL.

Cu ocazia efectuării cercetării locului faptei, s-a constatat că segmentul de drum pe care s-a produs accidentul rutier este confecționat din asfalt bitumizat, în aliniament, fără declivități în pantă sau în rampă.

Totodată, la fața locului, a fost identificată o bicicletă marca ..., mai multe articole vestimentare, precum și o pată de culoare brun-roșcată care părea a fi de sânge, toate poziționate pe sensul de mers T. către D. Acestea au fost fixate prin măsurători cu ruleta metrică, conform mențiunilor din procesul verbal de cercetare la fata locului, schița locului producerii accidentului rutier și planșa fotografică.

Tot cu ocazia efectuării cercetării a fost identificat și autoturismul marca ... cu numărul de înmatriculare [...], poziționat în afara părții carosabile, în partea dreapta a sensului de mers T. către D., fiind identificat și conducătorul acestuia în persoana numitului **XX**.

După efectuarea cercetării la fata locului, conducătorul auto **XX** a fost însoțit la sediul Spitalului Județean de Urgență T. în vederea recoltării de probe biologice de sânge, unde a fost identificată și victima accidentului rutier în persoana numitului **AA**.

Numitul **XX** a fost testat cu aparatul etilotest la ora 21³⁸, rezultatul fiind negativ, și i-au fost recoltate probe biologice de sânge în vederea stabilirii alcoolemiei, o singură probă, la ora 21⁴⁷.

Conform buletinului de analiza toxicologica nr. .../21.10.2015, la ora 21⁴⁷, numitul **XX** avea o alcoolemie de 0,00 g‰ alcool pur în sânge.

Conform buletinului de analiza toxicologica nr. .../22.10.2015 numitul **AA** a avut la ora 21⁰⁰, o alcoolemie de 2,10 g‰ alcool pur în sânge.

Conform mențiunilor din fișa UPU a Spitalului Județean de Urgență T., la ora 22³⁵ s-a constatat decesul numitului **AA**.

Conform raportului medico-legal de necropsie nr. ... din data de 17.10.2015, încheiat la data de 23.05.2016 rezultă că: *“Moartea numitului AA a fost violentă. Ea s-a datorat hemoragiei interne, consecința a unui politraumatism cu fracturi costale multiple, bilateral, rupturi pulmonare, hemotorax bilateral, rupturi hepatice și hemoperitoneu. La examenul necroscopic s-au mai constatat echimoze, excoriații, hematoame și plăgi pe cap, trunchi și membre.*

Leziunile traumatice au putut fi produse prin lovire cu si de corp/plan dur si posibil comprimare-calcare, în condițiile unui politraumatism de trafic rutier între acestea și deces existând legătură de cauzalitate directă necondiționată.

Sângele recoltat de la cadavru conține 2,10 g/l alcool etilic si nu conține alcool metilic.”

Fiind audiat în calitate de suspect, numitul **XX** a declarat ca in ziua de 16.10.2015, in jurul orei 20⁰⁰, conducea autoturismul marca ... cu numărul de înmatriculare [...] pe DJ 711, în localitatea B., pe direcția T. către D., în condiții de întuneric si burniță, carosabilul fiind umed, iar el având în funcțiune ștergătoarele.

La un moment dat, s-a întâlnit cu trei autoturisme care circulau din sens opus, în coloana, fără a fi orbit de farurile vreuneia, acesta circulând ca și el cu faza scurtă. În urma celei de-a treia mașini din șirul de trei, a observat o persoana care făcea semn cu mana în plan vertical, asemănător celei de ocazie. După ce a trecut de a treia mașina, a comutat pe faza lunga si atunci a observat, la o distanta de circa 3-4 m, un biciclist căzut de pe bicicleta, care se afla sprijinit în mâini si genunchi, cu capul îndreptat în partea dreaptă a direcției sale de mers, aflându-se cam la 1 m de axul drumului pe sensul său de mers, iar bicicleta era căzută lângă axul drumului. Biciclistul nu purta vesta cu elemente fluorescent-reflectorizante si era îmbrăcat cu o haina de culoare închisă

Suspectul a precizat faptul ca, pentru a evita impactul, a frânat, trăgând concomitent dreapta de volan însă, datorita distantei scurte, nu a mai putut evita impactul, acroșând respectiva persoană cu farul stâng, după care a părăsit partea carosabila.

După producerea accidentului a coborât din autoturism si s-a deplasat la victimă. A constatat că este vorba de o persoana de sex bărbătesc, în vârstă, care era în viață si prezenta o plaga în zona capului. A apelat serviciul 112, la fața locului prezentându-se echipaje de salvare si poliție.

Acesta a mai precizat faptul că anterior producerii accidentului, circula cu o viteza de 50 Km/h, la o distanță de circa 50 cm fata de axul drumului.

Conform concluziilor raportului de expertiza tehnica auto efectuat în cauză rezultă că :

✓ Viteza autoturismului, anterior producerii accidentului, a fost calculată la 48 km/h, iar în momentul impactului a avut valoarea de 45 km/h.

✓ În condițiile deplasării pe timp de noapte, viteza de deplasare trebuie adaptata în raport de condițiile de drum si anume, cu spațiul de vizibilitate frontal disponibil conferit de lumina farurilor autovehiculului, astfel încât conducătorul auto sa poată efectua orice manevră în condiții de siguranță, în limita respectivului spațiu.

Corespunzător spațiului de vizibilitate al conducătorului autoturismului ... conferit de lumina farurilor comutate pe faza de întâlnire (faza scurta) calculat la 30 m, rezultă ca viteza adaptata cu spațiul frontal de vizibilitate al conducătorului auto care permitea oprirea era de 40 km/h.

Expertul a apreciat drept cauze ale producerii accidentului următoarele:

- neatenția si aprecierea eronata a situației concrete în trafic, corelata cu modul de conducere, de care a dat dovada conducătorul auto **XX**;
- viteza neadecvata cu care a rulat autoturismul condus de conducătorul auto **XX**;
- deplasarea pe drumul public a pietonului AA în timp ce se afla sub influența băuturilor alcoolice;
- nerespectarea de către pieton a normei care îi impunea să se deplaseze pe acostament;
- nerespectarea de către pieton a normei care îi impunea să nu creeze un obstacol pe carosabil;
- nerespectarea de către pieton a normei care îi impunea să aibă aplicate pe îmbrăcăminte accesorii fluorescent- reflectorizante sau să poarte o sursă de lumină, vizibila din ambele sensuri.

Pe baza considerentelor prezentate în cadrul raportului, expertul a opinat că în cauză există un raport de cauzalitate complex, determinat de comportamentul ambilor participanți implicați în accident, astfel că, acțiunile conducătorului auto si ale pietonului, au dobândit eficiență cauzala, ambele acțiuni aflându-se (sub forma unor condiții *sine qua non*), în legătură cauzală cu producerea accidentului, acesta neavând loc in lipsa uneia dintre cele doua acțiuni.

De asemenea, expertul a concluzionat că accidentul rutier putea fi evitat de conducătorul auto **XX**, putea preveni producerea accidentului, dacă:

- dădea dovada de atenție si apreciere corecta în conducere;

- rula cu viteza adecvată, corelând viteza de deplasare cu spațiul de vizibilitate frontal, respectiv ar fi trebuit să reducă viteza la o valoare a cărei limita este dată de câmpul de vizibilitate oferit de sistemul de iluminare, astfel încât să poată efectua orice manevra în condiții de siguranță, în limita spațiului de vizibilitate frontal.

Cu privire la pietonul AA, expertul a stabilit ca acesta putea preveni accidentul de circulație dacă:

- nu s-ar fi deplasat pe partea carosabila a drumului public, în timp ce se afla sub influența băuturilor alcoolice;

- s-ar fi deplasat pe acostamentul din partea stânga a drumului, în direcția sa de mers;

- ar fi purtat peste îmbrăcăminte accesorii fluorescent – reflectorizante sau o sursă de lumină;

- nu ar fi creat un obstacol pe partea carosabila.

Prin încheierea de ședință din camera de consiliu din data de 05.12.2017, judecătorul de cameră preliminară a constatat, în baza art.346 alin.1 Cod proc. penală, legalitatea sesizării instanței cu rechizitoriul întocmit în dosarul nr. xxxx/P/2015, emis de Parchetul de pe lângă Judecătoria T. cu privire la inculpatul **XX**, legalitatea administrării probelor și a efectuării tuturor actelor de urmărire penală și a dispus începerea judecății cauzei.

La termenul de judecată din 17.04.2018, ulterior citirii în extras de către grefierul de ședință, în baza art.374 Cod proc. penală, a actului de sesizare a instanței, a fost întrebat inculpatul dacă înțelege ca judecata să se desfășoare în conformitate cu dispozițiile art. 396 alin. (10) Cod proc. penală și, în urma răspunsului afirmativ al acestuia, s-a procedat la ascultarea sa în conformitate cu dispozițiile art. 375 alin. (1) Cod proc. penală.

Prin sentința penală nr. 261 din data de 18 septembrie 2018 pronunțată de Judecătoria T., s-a hotărât, în baza art.396 alin. 5 Cod procedură penală cu aplicarea art. 16 alin.1 lit. b teza a II - a Cod procedură penală, achitarea inculpatului **XX** pentru săvârșirea infracțiunii de ucidere din culpă, prevăzută de art.192 alin.2 Cod penal.

De asemenea, în temeiul art. 397 Cod procedură penală, au fost respinse cererile de constituire de parte civilă formulate de părțile civile și a fost respinsă cererea părților civile privind obligarea inculpatului la plata cheltuielilor judiciare.

Prin decizia nr. 1164 din 26 noiembrie 2018 a Curții de Apel P. a fost admis apelul declarat de Parchetul de pe lângă Judecătoria T. împotriva sentinței penale nr. 261 pronunțată la 18 septembrie 2018 de Judecătoria T. a fost desființată în totalitate sentința apelată și trimisă cauza spre rejudecare instanței de fond.

A reținut Curtea de Apel P. că în ipoteza admiterii cererii de soluționare a cauzei în procedura simplificată de judecată prevăzută de art.374 alin. 4 cod proc. pen., prima instanță nu putea pronunța soluția de achitare întemeiată pe dispozițiile art.16 alin. 1, lit. b) teza a II - a din același cod câtă vreme și-a argumentat soluția pe lipsa vinovăției inculpatului în pofida opțiunii procesuale a acestuia. Drept consecință, prima instanță avea obligația să ia act de manifestarea de voință a inculpatului **XX** în sensul recunoașterii faptei în materialitatea sa și motivând explicit și în detaliu care este justificarea dubiilor privind vinovăția acestuia pentru producerea accidentului de circulație din 16 octombrie 2015, să respingă cererea de judecare în procedura simplificată și să parcurgă procedura cercetării judecătorești de drept comun cu administrarea tuturor probelor necesare aflării adevărului și justei soluționări a cauzei.

Cauza a fost reînregistrată pe rolul Judecătoriei T. la data de 18.01.2019.

La termenul de judecată din 19.03.2019 inculpatul a fost audiat, ocazie cu care a declarat că nu menține declarația anterioară în sensul că nu recunoaște fapta pentru care este cercetat.

Analizând și coroborând materialul probator din prezenta cauza, instanța de fond în rejudecare a reținut, în esență, aceeași situație de fapt și a dispus din nou achitarea inculpatului, așa cum s-a arătat mai sus.

În motivarea soluției, a avut în vedere că potrivit dispozițiilor art.192 alin. (2) Cod penal, constituie infracțiunea de ucidere din culpă, uciderea unei persoane, din culpă, ca urmare a nerespectării dispozițiilor legale ori a măsurilor de prevedere pentru exercițiul unei profesii sau meserii ori pentru efectuarea unei anumite activități și se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani. Când încălcarea dispozițiilor legale ori a măsurilor de prevedere constituie prin ea însăși o infracțiune se aplică regulile privind concursul de infracțiuni.

A reținut că evenimentul rutier în care și-a pierdut viața victima a avut loc la data de 16.10.2015, în jurul orei 20⁰⁰, în condiții meteo caracterizate de burniță, întuneric, carosabil umed, iar iluminatul stradal nefiind funcțional.

Conform raportului de expertiză tehnică întocmit în cursul urmăririi penale (fila 70 d.u.p.), autoturismul marca ..., condus de către inculpat, a prezentat la verificarea tehnică (procesul verbal întocmit în cauză), o stare tehnică bună a sistemelor de iluminare, direcție, rulare și frânare.

Bicicleta care aparținea victimei (plansa foto privind aspectele fixate cu ocazia cercetării la fața locului) nu a fost echipată în față cu sistem de iluminare (far, dinam sau altă sursă de lumină de culoare albă sau galbenă), nu a fost echipată cu elemente sau dispozitive care, în mișcare, formează un cerc continuu, fluorescent-reflectorizante de culoare portocalie fixate pe spițele roților; nu a fost prevăzută cu frâna de mână; nu a fost echipată în spate cu lumină de culoare roșie și cu cel puțin un dispozitiv fluorescent-reflectorizant, vizibil, de aceeași culoare.

Autoturismul condus de către inculpat a circulat cu viteza legală.

Anterior producerii accidentului acesta a avut viteza de 48 km/h, iar în momentul impactului cu victima, a avut viteza de 45 km/h (fila 77 d.u.p.).

Victima se afla căzută lângă bicicletă, pe carosabil, sprijinită în mâini și genunchi, fiind orientată cu capul spre limita din dreapta a direcției de deplasare T.-D. (pe care circula autoturismul) – fila 79 d.u.p.

Conducătorul auto nu consumase alcool, rezultatul testării fiind 0,00‰.

Victima, se afla în stare de ebrietate, având o alcoolemie de 2,10‰.

De asemenea, victima era îmbrăcat cu haine de culoare închisă și nu purta peste îmbrăcăminte accesorii fluorescent-reflectorizante sau o sursă de lumină vizibilă în ambele sensuri (fila 79 d.u.p.).

Potrivit dispozițiilor art.35 alin.(1) din OUG nr.195/2002, *„participanții la trafic trebuie să aibă un comportament care să nu afecteze fluenta și siguranța circulației, să nu pună în pericol viața sau integritatea corporală a persoanelor și să nu aducă prejudicii proprietății publice ori private”*.

Potrivit art. 48 și 49 alin.(1) din OUG nr.195/2002, *conducătorul de vehicul trebuie să respecte regimul legal de viteză și să o adapteze în funcție de condițiile de drum, astfel încât să poată efectua orice manevră în condiții de siguranță. Limita maximă de viteză în localități este de 50 km/h.*

Potrivit art. 123 lit. j) din Regulamentul de aplicare a OUG nr. 195/2002 *„Conducătorul de vehicul este obligat să circule cu o viteză care să nu depășească 30 km/h în localități sau 50 km/h în afara localităților, în următoarele situații: j) la schimbarea direcției de mers prin viraje.”*

Prima instanță a constatat, raportat la probatoriul administrat cauzei, că inculpatul nu se face vinovat de nicio încălcare a normelor rutiere menționate mai sus și reținute în raportul de expertiză realizat.

Astfel, acesta a circulat cu viteză legală, de 48 km/h (sub limita maximă de 50 km/h), a utilizat sistemul de iluminare pe faza scurtă când autoturismul condus de acesta s-a intersectat cu cele trei autovehicule care circulau pe sensul opus, pe direcția Dobra-T., iar după ce s-a intersectat cu cel de-al treilea autovehicul, a comutat sistemul de iluminare pe faza de drum (faza lungă). Modalitatea de conducere a vehiculului realizată de către inculpat este una normală, corespunzătoare oricărui alt participant la trafic în condiții similare. Faptul că pe carosabil se afla o persoană căzută, în stare avansată de ebrietate, nu era un aspect care putea fi prevăzut de către inculpat, acest lucru nefiind o stare de normalitate la momentul conducerii pe drumurile publice.

În aceste condiții, prima instanță nu a putut reține concluziile din raportul de expertiză cu privire la existența unei vinovății a inculpatului în producerea accidentului și nici nu poate fi de acord cu concluzia expertului în sensul că inculpatul a dat dovadă de neatenție și apreciere eronată a situației concrete în trafic și că acesta a circulat cu viteză neadecvată.

Aceasta, cu atât mai mult cu cât chiar expertul tehnic judiciar auto menționează în cuprinsul raportului de expertiză întocmit că inculpatul a circulat cu viteza de 48 km/h, viteză inferioară celei maxime admise în localitate.

Interpretarea de către expertul tehnic judiciar a dispozițiilor art. 48 din OUG nr.195/2002 în sensul că persoanele care conduc autovehicule sunt obligate să reducă viteza la o valoare a cărei limită este dată de câmpul de vizibilitate nu poate fi primită, inculpatul neavând posibilitatea

efectuării unor calcule în care să rezulte valoarea vitezei în funcție de câmpul de vizibilitate, ci doar obligația de a respecta regimul legal de viteză în localitate, obligație pe care acesta a îndeplinit-o.

Pe de altă parte, legiuitorul nu a stabilit o viteză de circulație a autovehiculelor pe timp de zi și o altă viteză de timp de noapte, ci s-a apreciat că limita maximă de viteză pe care o poate avea un autovehicul în localitate, este de 50 km/h, limită cunoscută și respectată de către conducătorul auto încă de la momentul la care acesta a absolvit examenul pentru obținerea permisului de conducere.

Nu se poate imputa inculpatului faptul că ar fi circulat cu neatenție și că nu ar fi redus viteza pentru a efectua orice manevră în condiții de siguranță, în măsura în care manevra de evitare a unei persoane căzute pe carosabil, pe timpul nopții, fără a purta niciun obiect vestimentar corespunzător, nu este una dintre manevrele uzuale, realizate în cadrul activității de conducere pe drumurile publice.

De asemenea, prima instanță nu a putut reține concluzia expertului cum că inculpatul ar fi trebuit să respecte și dispozițiile art. 123 lit. j) din Regulamentul de aplicare a OUG nr. 195/2002, întrucât nu a rezultat din nicio probă cum că inculpatul ar fi dorit să schimbe direcția de mers prin efectuarea unui viraj, încercarea de evitare a victimei căzute pe carosabil neputându-se circumscrie situației premise avute în vedere de textul legal.

Referitor la distanța pe care trebuie să o ofere fasciculul luminos al unui autovehicul, explicată de către expertul tehnic judiciar auto din perspectiva Convenției asupra circulației rutiere încheiată la Viena în 1969, ratificată de România prin Decretul nr.318/1980 și a Ordinului nr.1938/18.12.2001, pentru aprobarea Reglementărilor privind condițiile tehnice pe care trebuie să le îndeplinească vehiculele rutiere în vederea admiterii în circulație pe drumurile publice din România, instanța apreciază că aceste dispoziții se referă la chestiuni de natură tehnică ce țin de buna funcționare a vehiculelor. Acest aspect a fost lămurit de către expert încă de la începutul lucrării, concluzionându-se că autoturismul a prezentat o stare tehnică bună a sistemelor de iluminare, direcție, rulare și frânare.

Totodată, inculpatul a respectat și dispozițiile art. 114 alin. (2) din HG nr.1391/2006, care impun conducătorilor de vehicule să folosească luminile de întâlnire concomitent cu reducerea vitezei, de la o distanță de cel puțin 200 m atunci când se intersectează cu alte autoturisme.

În contextul în care victima se afla căzută lângă bicicletă, pe carosabil, în genunchi și sprijinit pe coate, în stare avansată de ebrietate și fără ca bicicleta acestuia sau hainele de pe el să fie prevăzute cu un minim element reflectorizant, acesta nu reprezintă o stare de normalitate în circulația pe drumurile publice.

Conform dispozițiilor art.72 alin. (1) din OUG nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice, pietonii sunt obligați să se deplaseze numai pe trotuar, iar în lipsa acestuia pe acostamentul din partea stângă a drumului, în direcția lor de mers.

Conform procesului verbal de cercetare la fața locului, în zonă nu existau trotuare.

Însă carosabilul era învecinat cu acostamentul, care fiind practicabil, permitea deplasarea pietonilor în condiții de siguranță, și, cu toate acestea victima nu s-a deplasat pe acostament, ci pe jumătatea carosabilului, unde a căzut, în semidecubit, încalcând, totodată și dispozițiile art. 166 din HG nr. 1391/2006, care impuneau să aibă aplicate pe îmbrăcăminte accesorii fluorescent-reflectorizante sau să poarte o sursă de lumină, vizibilă din ambele sensuri.

Instanța nu a primit concluzia rechizitoriului cum că inculpatul se face vinovat de săvârșirea infracțiunii, situația de fapt demonstrând că acesta a respectat regulile de circulație, iar victima AA este cel care a încălcat prevederile legale, respectiv art.35 alin. (1) și art.72 alin.(1) din OUG nr.195/2002, art.1, art.166, art.167 alin. (1) lit. e) din HG nr.1391/2006.

Dacă victima nu ar fi încălcat dispozițiile legale menționate mai sus, accidentul nu ar fi avut loc, acțiunea acestuia de nesocotire a regulilor de circulație, reprezentând condiția sine qua non în producerea evenimentului care s-a soldat cu decesul său.

În raport de toate cele arătate mai sus, prima instanță a dispus achitarea inculpatului, în temeiul dispozițiilor art.396 alin. (5) Cod procedură penală și art.16 alin. (1) lit. b) teza a II-a Cod procedură penală sub aspectul infracțiunii de ucidere din culpă, prev.de art.192 alin.2 Cod penal.

Deși la ultimul termen de judecată inculpatul, prin apărător, a solicitat achitarea prin raportare la dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. d) Cod procedură penală, raportat la art. 31 Cod penal (existența cazului fortuit), prima instanță nu a putut reține acest temei pentru achitarea inculpatului.

Astfel, prima instanță a apreciat că nu se poate constata incidența cazului fortuit drept cauză care înlătură caracterul penal al faptei, ci lipsa vinovăției ca element constitutiv al infracțiunii.

Culpa fără prevedere (simplă, greșeală) este acea formă a vinovăției făptuitorului care nu a prevăzut rezultatul faptei sale, deși trebuia (criteriu obiectiv, evaluat prin raportare la un bonus pater familias) și putea să-l prevadă (criteriu subiectiv, evaluat prin raportare la împrejurările concrete în care a fost comisă fapta, educația, experiența profesională a făptuitorului). Așadar, pentru reținerea culpei fără prevedere este necesar, pe de o parte, ca făptuitorul să nu fi prevăzut rezultatul faptei sale, iar pe de altă parte, să fi fost încălcată obligația de prevedere a acestui rezultat sau făptuitorul să nu fi avut posibilitatea de a prevedea rezultatul socialmente periculos.

Obligația de prevedere constituie esența criteriului obiectiv de evaluare a existenței culpei și presupune existența unei obligații cutumiare sau reglementate normativ de diligență și prudență care îi incumbă făptuitorului în vederea evitării producerii unor stări de pericol sau vătămări ale valorilor juridice protejate. Prin urmare, existența unei obligații de prudență are caracter preventiv. Posibilitatea de a prevedea constituie esența criteriului subiectiv de evaluare a existenței culpei și se evaluează în concreta atât prin raportare la ansamblul împrejurărilor de fapt și la condițiile de acțiune, cât și cu referire la calitățile și particularitățile făptuitorului, iar nu prin raportare la un standard abstract al omului dotat cu cele mai bune calități motrice sau intelectuale.

S-a reținut existența culpei în ipoteza în care făptuitorul putea în concret să prevadă rezultatul socialmente periculos. Per a contrario, va lipsi culpa în cazurile în care producerea rezultatului socialmente periculos nu era previzibilă pentru făptuitor sau, deși previzibilă, era inevitabilă.

Cazul fortuit este o cauză care înlătură caracterul penal al faptei constând într-o împrejurare exterioară a cărei intervenție imprevizibilă se adaugă peste acțiunea sau inacțiunea, licită ori ilicită a unei persoane și care conduce astfel la producerea unui rezultat ce nu putea fi prevăzut. Pentru a se reține incidența cazului fortuit este necesar să fie îndeplinite următoarele condiții: 1. să existe o împrejurare exterioară imprevizibilă care se suprapune peste acțiunea sau inacțiunea făptuitorului; imprevizibilitatea împrejurării exterioare trebuie să aibă un caracter general, obiectiv (atât autorul, cât și orice altă persoană nu puteau prevedea intervenția împrejurării exterioare); 2. acțiunea sau inacțiunea făptuitorului să constituie o faptă prevăzută de legea penală.

Prin urmare, imposibilitatea generală și absolută de prevedere este de esența cazului fortuit. În aceste condiții, față de distincțiile realizate mai sus rezultă că nu în toate ipotezele în care făptuitorul nu putea să prevadă urmarea socialmente periculoasă se va reține existența cazului fortuit, ci doar în cazurile în care nici inculpatul și nicio altă persoană nu puteau să prevadă existența împrejurării exterioare.

În cauză, prima instanță a constatat că inculpatul a respectat obligația de diligență, rulând cu o viteză inferioară vitezei maxime admise, adaptată condițiilor de trafic, cu faza scurtă. Nu se poate reține în sarcina inculpatului încălcarea regulilor de circulație privind modalitatea de folosire a farurilor pe timp de noapte, deoarece acesta a folosit faza scurtă la momentul întâlnirii autovehiculelor care circulau din sens opus și faza lungă după ce acestea au trecut, moment în care a observat victima.

Deopotrivă, nu s-a putut reține că inculpatul a încălcat prevederile art. 48 din O.U.G. nr. 195/2002, republicată, care stipulează obligația conducătorului vehiculului de a respecta regimul legal de viteză și de a o adapta în funcție de condițiile de drum, astfel încât să poată efectua orice manevră în condiții de siguranță și nici obligațiile prevăzute la art. 114 alin. (1) lit. b) din H.G. nr. 1391/2006, deși inculpatul a circulat cu luminile de întâlnire la momentul producerii accidentului, zona de drum nefiind iluminată, neavând astfel posibilitatea să observe orice obstacol survenit.

Prin urmare, prima instanță a constatat că inculpatul a respectat toate regulile și cutumele conducerii preventive și diligente a unui autovehicul pe drumurile publice. Instanța a mai constatat că raportat la împrejurările concrete ale traficului, la vârsta și experiența de viață a inculpatului, acesta nu a avut posibilitatea să prevadă apariția pe șosea a victimei, căzute, care a condus la producerea evenimentului rutier soldat cu decesul acesteia.

Prima instanță a apreciat că opiniile exprimate de către expert în raportul de expertiză potrivit cărora inculpatul putea să prevină accidentul dacă s-ar fi deplasat cu o viteză adaptată spațiului de vizibilitate frontală de care a dispus, în condițiile în care acesta a rulat cu respectarea vitezei legale, atestă faptul că nu se poate reține nici culpa penală a inculpatului, dar nici existența

cazului fortuit care presupune că nici inculpatul și nicio altă persoană să nu fi putut să prevadă apariția victimei căzute pe carosabil și producerea accidentului soldat cu decesul acesteia, deoarece în condițiile concrete inculpatul nu putea să prevadă rezultatul socialmente periculos, dar o altă persoană (având standardul maxim de diligență) care ar fi circulat pe un drum public în afara localității cu o viteză de cel mult 50 km/h ar fi putut să-l prevadă, în consecință, instanța va constata că faptei de care este acuzat inculpatul îi lipsește tipicitatea subiectivă, neputându-se reține în cauză nici măcar comiterea faptei din culpă fără prevedere.

Împotriva acestei sentințe, în termen legal, au declarat apel Parchetul de pe lângă Judecătoria T. și părțile civile criticând-o ca fiind nelegală și netemeinică.

Astfel, prin motivele de apel depuse la dosarul cauzei și susținute oral de reprezentantul Ministerului Public în cadrul dezbaterilor, s-a criticat hotărârea apelată pentru greșita achitare a inculpatului față de concluziile raportului de expertiza tehnică auto, din care rezultă culpa concurentă atât a inculpatului, cât și a victimei în producerea accidentului, concluzii menținute și în suplimentul de expertiză efectuat în faza cercetării judecătorești, ca urmare a audierii martorilor ale căror declarații nu fuseseră avute în vedere în faza de urmărire penală.

Apelantele părți civile, prin apărătorul lor ales, au solicitat admiterea apelului, desființarea sentinței apelate și urmarea rejudecării, să se pronunțe o soluție de condamnare a inculpatului pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.192 alin. 2 Cod penal, reținându-se că potrivit raportului de expertiză depus la dosarul cauzei și a suplimentului de expertiză, rezultă culpa inculpatului în producerea accidentului. Acesta a recunoscut vinovăția sa în prima faza procesuală. Din relațiile furnizate de primărie, sistemul de iluminat stradal funcționa la data producerii accidentului astfel încât vizibilitatea era bună.

Totodată, s-a solicitat admiterea cererilor de constituire parte civilă formulate în cadrul procesului penal și obligarea inculpatului la plata către acestea a sumelor de 50.000 lei reprezentând daune morale, pentru fiecare dintre ele, cu precizarea că pentru partea civilă BB suma este defalcată în 10.000 lei daune materiale reprezentând cheltuielile pentru înmormântare și 40.000 lei reprezentând daune morale.

Examinând sentința apelată în raport de criticile formulate prin apelul declarat, de actele și lucrările dosarului, dar și din oficiu, sub toate aspectele de fapt și de drept, conform art.417 alin.2 Cod procedură penală, Curtea constată că soluția de achitare dispusă de instanța fondului este greșită, fiind contrară materialului probator administrat și situației de fapt reținute pe baza acestuia.

Astfel, din analiza coroborată a mijloacelor de probă administrate în cursul urmăririi penale, proces verbal de cercetare la fata locului, schița locului faptei, planșe foto; suport optic CD planșe foto la fata locului; proces verbal de verificare tehnica statica a autoturismului; test alcootest (...)/16.10.2015; cerere de analiza; proces verbale de recoltare ; examen clinic; buletin de analiza toxicologica nr. (...)/21.10.2015; cerere de analiza; proces verbale de recoltare; examen clinic; buletin de analiza toxicologica nr. (...)/21.10.2015; raport de necropsie (...)/17.10.2015; raport de expertiza tehnica auto; declarație persoana vătămată CC; declarație persoana vătămată DD; declarație persoana vătămată EE.; declarații inculpat/suspect; caracterizări; înscrisuri, **mijloace de probă necontestate de inculpat**, precum și a mijloacelor de probă administrate cu ocazia rejudecării cauzei în primă instanță, dar și a declarației inițiale a inculpatului dată în faza de judecată, prin care a solicitat ca judecata să aibă loc în procedura de recunoaștere a învinuirii, instanța de control judiciar reține, în mod sintetic, următoarea situație de fapt:

La data de 16.10.2015, în jurul orelor 20⁰⁰, inculpatul **XX**, în timp ce conducea autoturismul marca Renault cu numărul de înmatriculare [...], pe DJ 711, în localitatea B., județul D., cu o viteză de 48 km/h, în condiții de întuneric și burnița, carosabilul fiind umed, în dreptul S.C. O.C. S.R.L., l-a accidentat mortal pe biciclistul AA, care, fiind sub influența băuturilor alcoolice, se afla căzut de pe bicicletă, pe banda sa se mers.

Această situație de fapt, care reprezintă și dinamica producerii accidentului, a fost stabilită cu precădere pe baza declarației inculpatului, care a relatat că, la data menționată mai sus, în jurul orei 20⁰⁰, conducea autoturismul marca Renault cu numărul de înmatriculare [...] pe DJ 711, în localitatea B., pe direcția T. către D., în condiții de întuneric și burnița, carosabilul fiind umed, iar el având în funcțiune ștergătoarele. La un moment dat, s-a întâlnit cu trei autoturisme care circulau din sens opus, în coloana, fără a fi orbit de farurile vreuneia, acesta circulând ca și el cu faza scurtă.

În urma celei de-a treia mașini din șirul de trei, a observat o persoană care făcea semn cu mâna în plan vertical, asemănător celei de ocazie. După ce a trecut de a treia mașina, a comutat pe faza lungă și atunci a observat, la o distanță de circa 3-4 m, un biciclist căzut de pe bicicleta, care se afla sprijinit în mâini și genunchi, cu capul îndreptat în partea dreaptă a direcției sale de mers, aflându-se cam la 1 m de axul drumului pe sensul său de mers, iar bicicleta era căzută lângă axul drumului. Biciclistul nu purta vesta cu elemente fluorescent-reflectorizante și era îmbrăcat cu o haină de culoare închisă. Pentru a evita impactul, a frânat și a tras concomitent dreapta de volan însă, din cauza distanței scurte, nu a mai putut evita impactul, acroșând respectiva persoană cu farul stâng, după care a părăsit partea carosabilă. După producerea accidentului a coborât din autoturism și a constatat că victima este o persoană de sex bărbătesc, în vârstă, care era în viață și prezenta o plagă în zona capului. A apelat serviciul 112, la fața locului prezentându-se echipaje de salvare și poliție.

Declarația inculpatului se coroborează cu declarațiile martorilor FF, GG și HH, precum și cu procesul verbal de cercetare la fața locului, schița locului accidentului și cu planșele fotografice atașate procesului verbal.

Pe baza acestor mijloace de probă, în cauză s-a dispus efectuarea unei expertize tehnice auto, pentru a se stabili dinamica producerii accidentului rutier, viteza de deplasare a autoturismului condus de inculpat, cauzele producerii accidentului, precum și posibilitățile de evitare a accidentului din partea inculpatului și a victimei.

Astfel, prin raportul de expertiză tehnică auto judiciară efectuat s-a concluzionat că dinamica producerii accidentului este similară situației de fapt reținute în cauză și necontestată de inculpat; viteza autoturismului, anterior producerii accidentului, a fost calculată la 48 km/h, iar în momentul impactului a avut valoarea de 45 km/h; în condițiile deplasării pe timp de noapte, viteza de deplasare trebuie adaptată în raport de condițiile de drum și anume, cu spațiul de vizibilitate frontal disponibil conferit de lumina farurilor autovehiculului, astfel încât conducătorul auto să poată efectua orice manevră în condiții de siguranță, în limita respectivului spațiu; corespunzător spațiului de vizibilitate al conducătorului autoturismului conferit de lumina farurilor comutate pe faza de întâlnire (faza scurtă) calculat la 30 m, rezultă ca viteza adaptată cu spațiul frontal de vizibilitate al conducătorului auto care permitea oprirea era de 40 km/h.

Expertul a apreciat drept cauze ale producerii accidentului neatenția și aprecierea eronată a situației concrete în trafic, corelată cu modul de conducere, de care a dat dovadă conducătorul auto **XX**; viteza neadekvată cu care a rulat autoturismul condus de conducătorul auto **XX**; deplasarea pe drumul public a pietonului în timp ce se afla sub influența băuturilor alcoolice; nerespectarea de către pieton a normei care îi impunea să se deplaseze pe acostament; nerespectarea de către pieton a normei care îi impunea să nu creeze un obstacol pe carosabil; nerespectarea de către pieton a normei care îi impunea să aibă aplicate pe îmbrăcăminte accesorii fluorescent-reflectorizante sau să poarte o sursă de lumină, vizibilă din ambele sensuri.

Prin același raport de expertiză s-a apreciat că există un raport de cauzalitate complex, determinat de comportamentul ambilor participanți implicați în accident, astfel că, acțiunile conducătorului auto și ale pietonului, au dobândit eficiență cauzală, ambele acțiuni aflându-se (sub forma unor condiții *sine qua non*), în legătură cauzală cu producerea accidentului, acesta neavând loc în lipsa uneia dintre cele două acțiuni. Accidentul rutier putea fi evitat de conducătorul auto **XX**, dacă dădea dovada de atenție și apreciere corectă în conducere și rula cu viteza adecvată, corelând viteza de deplasare cu spațiul de vizibilitate frontal, respectiv ar fi trebuit să reducă viteza la o valoare a cărei limită este data de câmpul de vizibilitate oferit de sistemul de iluminare, astfel încât să poată efectua orice manevră în condiții de siguranță, în limita spațiului de vizibilitate frontal, iar de către pieton, dacă nu s-ar fi deplasat pe partea carosabilă a drumului public, în timp ce se afla sub influența băuturilor alcoolice, ar fi purtat peste îmbrăcăminte accesorii fluorescent-reflectorizante sau o sursă de lumină și nu ar fi creat un obstacol pe partea carosabilă.

Aceste concluzii au fost menținute de expert și prin suplimentul de expertiză efectuat la judecata în fond a cauzei, în al doilea ciclu procesual.

Prin urmare, reținând că nu există nici un motiv de înlăturare din contextul probator a mijloacelor de probă descrise mai sus, care au fost obținute și administrate în condiții de legalitate, Curtea, contrar opiniei primei instanțe, a constatat că acestea fac deplina dovadă a existenței faptei și a săvârșirii ei de către inculpat cu vinovăția cerută de lege.

Curtea a notat că, în raport de dispozițiile art.5 Cod procedură penală, organele judiciare, în desfășurarea procesului penal, au obligația să asigure aflarea adevărului cu privire la faptele și împrejurările cauzei, precum și cu privire la persoana suspectului sau inculpatului și să strângă probe atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului sau inculpatului.

Vinovăția unei persoane nu se poate stabili decât în cadrul juridic procesual-penal, pe bază de probe, sarcina probei în acțiunea penală aparținând în principal procurorului.

Probele trebuie să fie concludente și utile, ceea ce presupune necesitatea de a fi credibile, apte să creeze convingerea că acuzația este dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă.

În ce privește aprecierea probelor, Curtea relevă că, potrivit art.103 alin. (1) C. proc. pen., probele nu au o valoare dinainte stabilită prin lege și sunt supuse liberei aprecieri a organelor judiciare în urma evaluării tuturor probelor administrate, în scopul aflării adevărului.

Împrejurarea că instanța este obligată să verifice legalitatea probelor și să stabilească utilitatea și concludența acestora, pentru reținerea vinovăției/nevinovăției inculpatului, numai în cadrul cercetării judecătorești, nu conduce automat la concluzia eliminării sau a tăgăduirii relevanței probelor administrate în faza de urmărire penală.

Pornind de la aceste principii, în speță, probele administrate în cauză dovedesc dincolo de orice îndoială rezonabilă că inculpatul, la data de 16.10.2015, în jurul orei 20:00, în timp ce conducea autoturismul cu numărul de înmatriculare [...], pe DJ 711, în localitatea B., cu o viteză de 48 km/h, în condiții de întuneric și burnița, carosabilul fiind umed, ca urmare a încălcării dispozițiilor legale privind circulația pe drumurile publice, l-a accidentat mortal pe biciclistul AA, persoană care, fiind sub influența băuturilor alcoolice, se afla căzută de pe bicicletă, pe banda sa se mers.

Astfel, Curtea reține că, un rol esențial în producerea accidentului la avut nesocotirea prevederilor art. 35 alin.1 și art. 48 din OUG 195/2002 republicată, precum și art. 1 din HG 1391/2006 referitoare la obligația conducătorului de vehicul de a respecta regimul legal de viteză și de a o adapta în funcție de condițiile de drum, astfel încât să poată efectua orice manevră în condiții de siguranță, mai ales atunci când vizibilitatea este mai mică de 50 m.

Practic, întreaga motivare a hotărârii primei instanțe este centrată pe ideea respectării de către inculpat a regimului legal de viteză pe respectivul sectorul de drum, fiind vorba de viteza maximă de 50 km/h în localitate, considerând astfel că nu poate fi reținută o culpă a acestuia în producerea accidentului.

Or, în analiza Curții, contrar opiniei primei instanțe, accidentul de circulație, soldat cu decesul victimei, s-a produs prin pluralitate de contribuții, fiind rezultatul culpelor concurente ale inculpatului și ale victimei.

Cât privește culpa inculpatului, aceasta rezultă din încălcarea prevederilor legale și regulamentare sus-referite, cu precădere a celei prevăzută de art. 48 din OUG nr.195/2002.

Astfel, în raport de această dispoziție legală, *conducătorul de vehicul trebuie să respecte regimul legal de viteză și să o adapteze în funcție de condițiile de drum, astfel încât să poată efectua orice manevră în condiții de siguranță.*

Se constată că norma legală prevede două condiții ce trebuie îndeplinite cumulativ de orice conducător de vehicul care utilizează drumul public. Prima condiție se referă la regimului legal de viteză, care trebuie respectat indiferent de condițiile de deplasare, fie ele condiții de trafic(intens sau nu), de carosabil (uscat, umed) sau de vizibilitate, și, de exemplu, legea, prin art.49 din OUG nr.195/2002, a prevăzut limita maximă de viteză în localități și în afara localităților, conducătorii de vehicule fiind obligați să se conformeze acestui regim de viteză indiferent că se deplasează pe timp de zi, de noapte, de vară, cu carosabil uscat, sau de iarnă, cu carosabil umed sau acoperit cu strat de zăpadă.

În schimb, cea de-a doua condiție cumulativă, esențială în implementarea unei conduite preventive, impune conducătorilor de vehicule ca, pe lângă respectarea primei condiții, de conformare la regimul legal de viteză, să adapteze viteza la condițiile de drum care să le permită să efectueze orice manevră în condiții de siguranță. Practic, prin această condiție i se impune conducătorului de vehicul să aibă o conduită preventivă în trafic, respectiv un control permanent asupra vehiculului pe care-l conduce pe drumurile publice, prin adaptarea vitezei la tot ce înseamnă condiții de drum, respectiv intensitatea traficului, nivelul de vizibilitate, aderența părții carosabile

ș.a., care să-i permită, în cazul apariției unei stări de pericol în raza de vizibilitate, să efectueze orice manevră (de ex. frânare, viraj) în condiții de siguranță.

Or, în speță, din actele dosarului rezultând că, anterior producerii accidentului, autoturismul condus de inculpat rula în localitate cu o viteză de 48 km/h, aproape de viteza maximă admisă, în condiții de vizibilitate redusă, determinată de întuneric, burniță și circulație intensă din sens opus - conform declarației inculpatului (acesta a afirmat că a văzut victima pe carosabil cu 3-4 m înainte)-, deși spațiului de vizibilitate al inculpatului, conferit de lumina farurilor comutate pe faza de întâlnire (faza scurtă), calculat pentru condus noaptea nu și pe burniță, era de 30 m, ceea ce însemna ca viteza adaptată cu spațiul frontal de vizibilitate al conducătorului auto care permitea oprirea era de 40 km/h.

Astfel, se constată că inculpatul a condus autoturismul cu o viteză mai mare decât cea care i-ar fi permis să oprească sau să efectueze orice altă manevră în siguranță la apariția unui obstacol sau orice altă stare de pericol în spațiul de vizibilitate, conferit de lumina farurilor comutate pe faza de întâlnire (faza scurtă) și de condițiile de drum, respectiv vizibilitate redusă cauzată de noapte, burniță și circulația autoturismelor din sens opus cu luminile de întâlnire. Practic, indiferent de obstacolul care ar fi existat pe carosabil, inculpatul nu ar fi avut posibilitatea de a-l evita, fiindcă a condus cu o viteză neadaptată la condițiile de drum.

Așadar, încălcarea de către inculpat a dispoziției art.49 din OUG nr.195/2002, cu referire la condiția **adaptării vitezei în funcție de condițiile de drum, astfel încât să poată efectua orice manevră în condiții de siguranță**, a dobândit eficiență causală alături de acțiunea victimei, ambele acțiuni aflându-se (sub forma unor condiții *sine qua non*), în legătură causală cu producerea accidentului, acesta neavând loc în lipsa uneia dintre cele două acțiuni.

Încălcând această dispoziție legală specială, inculpatul a nesocotit și dispozițiile art.35 alin.(1) din OUG nr.195/2002, conform cărora „*participanții la trafic trebuie să aibă un comportament care să nu afecteze fluenta și siguranța circulației, să nu pună în pericol viața sau integritatea corporală a persoanelor și să nu aducă prejudicii proprietății publice ori private*”, culpa sa fiind evidentă în producerea accidentului.

În concluzie, Curtea consideră că probele administrate și analizate mai sus, care au un caracter cert, neechivoc, sunt apte pentru a crea convingerea că acuzația formulată împotriva inculpatului a fost dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă, conform art.103 Cod procedură penală.

Rejudecând, Curtea a reținut că fapta inculpatului XX de a conduce la data de 16.10.2015, în jurul orei 20:00, autoturismul marca ... cu numărul de înmatriculare [...], pe DJ 711, în localitatea B., cu o viteză de 48 km/h, în condiții de întuneric și burniță, carosabilul fiind umed, prin încălcarea dispozițiilor legale privind circulația pe drumurile publice, și de a accidenta mortal pe biciclistul AA, persoană care, fiind sub influența băuturilor alcoolice, se afla căzută de pe bicicletă, pe banda sa de mers, întrunește elementele de tipicitate ale infracțiunii de ucidere din culpă, prevăzută de art.192 alin. 2 Cod penal.

Sub aspectul laturii obiective se reține că elementul material constă în acțiunea de ucidere din culpă a unei persoane ca urmare a nerespectării unor dispoziții legale și a măsurilor de prevedere privind circulația pe drumurile publice. Urmarea imediată constă în atingerea adusă relațiilor sociale referitoare la viață, valoare socială ocrotită penalmente, iar legătura de cauzalitate dintre elementul material și urmarea imediată rezultă în cauză din modalitatea în care a fost comisă fapta, fiind deplin dovedit că fără acțiunea sa accidentul de circulație soldat cu decesul unei persoane nu s-ar fi produs.

Sub aspectul laturii subiective, inculpatul a acționat cu vinovăție în modalitatea culpei fără prevedere, conform dispozițiilor art. 16 alin. (4) lit. b) C.pen., întrucât acesta nu a prevăzut rezultatul faptei sale, deși trebuia și putea să-l prevadă.

În consecință, în raport de dispozițiile art. 396 Cod de procedură penală, a aplicat o pedeapsă în limitele prevăzute de lege cu reținerea art. 396 alin.10 C.proc.pen., având în vedere că inculpatul a solicitat inițial și i s-a admis judecarea în procedura recunoașterii învinuirii.

În ce privește modalitatea de individualizare a executării pedepsei, Curtea a apreciat că, raportat la circumstanțele reale, la gravitatea concretă a faptei și la datele ce caracterizează persoana inculpatului, sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art.91 și urm. Cod procedură penală privind suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei.

În latură civilă, au fost admise acțiunile și s-au acordat despăgubiri materiale și daune morale, respectiv suma de 10.000 lei cu titlu de despăgubiri materiale și suma de câte 20.000 lei fiecărei părți civile, cu titlu de daune morale.

*Autorul sintezei,
Judecător Daniel Dinu*

[2]. Lipsa susțineri reale, concludente, a modului de soluționare a laturii civile a cauzei.

Index tematic: Cod procedură penală

Legislație relevantă: art. 6 CEDO; art. 8 C.proc.penală; art. 421 pct. 2 lit. b) C.proc.pen.

Rezumatul problemei de drept:

Lipsa oricărei susțineri reale, concludente, a modului de soluționare a laturii civile a cauzei afectează, implicit și soluționarea laturii penale a cauzei, cel puțin sub aspectul cuantumului pedepselor aplicate inculpaților, aspect care trebuie să se afle în directă concordanță cu modul și reținerea prejudiciului material sau moral aferent.

Identificare:

Curtea de Apel Ploiești – Secția Penală și pentru cauze cu minori și de familie
Decizia penală nr. 837 din 21 septembrie 2020

Prin sentința penală nr. 898 din data de 26 iunie 2020 pronunțată de Judecătoria P. s-au dispus următoarele:

1.În baza art. 228 alin. 1 - art.229 alin. 1 lit. b), d) și alin. 2 lit. b) C.p. cu aplic. art. 41 alin. 1 C.pen. rap. la art. 43 alin. 5 C.pen, art.77 lit. a) C.p. și art. 396 alin.2 C. pr. pen, inculpatul XX, a fost condamnat la pedeapsa de 6 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de furt calificat (faptă din 11.12.2019).

În baza art. 48 alin.1 rap. la 228 alin. 1 - art. 229 alin. 1 lit. b), d) și alin.2 lit. b) C.p. cu aplic. art. 41 alin. 1 C.pen. rap. la art. 43 alin. 5 C.pen, art.77 lit. a) C.p. și art. 396 alin.2 C. pr. pen, inculpatul MV, la pedeapsa de 6 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de complicitate la furt calificat (faptă din 11.12.2019).

În temeiul art.399 C.p.pen. s-a menținut măsura arestării preventive cu privire la inculpatul YY.

S-a dispus emiterea mandatului de executare la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri.

În temeiul art.397 C.p.p. rap. la art.25 C.p.p., cu aplic.art.1357 Cod Civil s-a admis acțiunea civilă formulată de părțile civile AA și BB, inculpații XX și YY, fiind obligați în solidar, la plata sumei de 115.000 Euro, cu titlu de daune materiale.

Pentru a pronunța această soluție instanța de fond a reținut că fapta inculpatului XX care, în seara zilei de 11.12.2019, în intervalul orar 18:00-18:20, a pătruns în locuința persoanei vătămate AA, prin escaladarea gardului și apoi pe ușa lăsată neasigurată, de unde au sustras bunuri în valoare de aproximativ 115.000 de euro, însoțit de ZZ și sprijinit de YY, care a asigurat zona locului faptei, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de furt calificat, prev. de art. 228 alin. 1- art.229 alin.1 lit. b), d) și alin. 2 lit. b) C. Pen. cu aplicarea art. 77 lit. a) Cod penal.

Întrucât inculpatul XX se afla în stare de recidivă postexecutorie, fiind eliberat la data de 16.07.2018 la termen, a fost reținut art. 41 alin. 1 C.Pen rap. la art. 43 alin. 5 C.Pen.

Fapta inculpatului YY care în seara zilei de 11.12.2019, în intervalul orar 18:00-18:20, a sprijinit activitatea infracțională a inculpaților XX și ZZ, asigurând locul săvârșirii faptei, în scopul de a-i alerta pe ceilalți doi coinculpați în situația în care ar fi existat pericolul să fie surprinși de persoana vătămată sau alte persoane, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de complicitate la furt calificat, prev. de art. 48 alin.1 rap. la art. 228 alin. 1 – art. 229, alin. 1 lit. b), d) și alin. 2 lit. b) C.pen., cu aplicarea art. 77 lit. a) Cod penal.

Întrucât inculpatul YY se afla în stare de recidivă postexecutorie, fiind eliberat la data de 07.08.2018 cu un rest de pedeapsă de 31 zile, a fost reținut art. 41 alin. 1 C.Pen rap. la art. 43 alin. 5 C.Pen.

Sub aspectul laturii civile, instanța de fond a constatat că au fost formulate pretenții civile în cauză, respectiv: persoanele vătămate AA și BB au precizat că se constituie părți civile în procesul penal cu suma de 115.00 Euro, cu titlu de daune materiale.

În drept, instanța de fond a reținut că potrivit articolului 1357 din Codul civil, cel care cauzează altuia un prejudiciu printr-o faptă ilicită, săvârșită cu vinovăție, este obligată să îl repare. Autorul prejudiciului răspunde pentru cea mai ușoară culpă.

Reglementând răspunderea civilă delictuală pentru fapta proprie, din textul legal de mai sus, este unanim acceptat că se desprind, ca și condiții ale angajării răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie, următoarele: a) existența unei fapte ilicite (infracțiunea de furt calificat, b) săvârșite cu vinovăție (sub forma intenției directe) c) care să fi provocat părții civile un prejudiciu, d) între faptă și prejudiciu existând o legătură de cauzalitate.

Potrivit art. 1382 din Codul Civil cei care răspund pentru o faptă prejudiciabilă sunt ținuți solidar la reparație față de cel prejudiciat.

Astfel, instanța de fond a constatat că sunt îndeplinite condițiile pentru angajarea răspunderii civile delictuale, pentru fapta proprie. Deși inculpații au contestat prejudiciul persoanelor vătămate, instanța de fond a constatat că, din probele administrate, respectiv, declarațiile persoanelor vătămate, planșele foto depuse în faza de judecată procesul-verbal de redare a convorbirilor telefonice din data de 13.12.2019, rezultă că inculpații au cauzat persoanelor vătămate un prejudiciu de 115.000 Euro.

Împotriva acestei sentinței au formulat apel inculpații XX și YY criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie, învederând, în esență, că nu se fac vinovați de sustragerea decât a unei sume de 10.900 lei și nicidecum a tuturor bunurilor revendicate de către persoanele vătămate AA și BB.

Curtea, analizând actele și lucrările dosarului prin prisma criticilor învederate, dar și din oficiu, sub toate aspectele de fapt și de drept, conform art. 417 alin. 2 C.proc.penal, a constatat că apelurile sunt fondate, consecința acestei constatări fiind însă, necesitatea trimiterii cauzei spre judecare la instanța de fond.

Astfel, s-a constatat că soluționarea laturii civile a cauzei este practic nelămurită, cu consecința încălcării dreptului la un proces echitabil prev. de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și art. 8 C.proc.pen. în ceea ce-i privește pe inculpații XX și YY.

Într-adevăr, deși Judecătoria P. în temeiul art. 397 C.p.p. rap. la art. 25 C.p.p., cu aplic. art. 1357 Cod Civil a admis acțiunea civilă formulată de părțile civile AA și BB, inculpații XX și YY, fiind obligați în solidar, la plata sumei de 115.000 Euro, cu titlu de daune materiale, această instanță a motivat doar într-un mod pur formal soluția pe care a adoptat-o mulțumindu-se să expedieze în doar trei rânduri („ instanța de fond a constatat că, din probele administrate, respectiv, declarațiile persoanelor vătămate, planșele foto depuse în faza de judecată, procesul-verbal de redare a convorbirilor telefonice din data de 13.12.2019 rezultă că inculpații au cauzat persoanelor vătămate un prejudiciu de 115.000 Euro ”) această chestiune.

Astfel, Curtea a observat că, în realitate, nu au fost administrate niciun fel de probe cu privire la existența în locuința a bunurilor reclamate de către persoanele vătămate: un ceas marca Rolex, de mână, de damă, reversibil din aur alb și aur galben, în valoare de aproximativ 10.000 Euro; un ceas marca Rolex, de mână, bărbătesc, model ”Master 2 Pepsi”, din oțel, de culoare argintie, cu cadran albastru/roz, în valoare de 10.000 Euro; un ceas marca Jaeger Lecoultre reversibil, de damă, din aur și diamante, brățară din piele de crocodil, în valoare de 15.000 Euro; un ceas marca Tag, de mână, de damă, din inox, cu aur galben, curea din inox, în valoare de 1.000 de euro; un ceas marca Tag, de mână, bărbătesc, din inox, argintiu, în valoare de 1000 de euro; un ceas marca Omega, bărbătesc, de mână, automatic, metalic, cu brățară metalică, argintiu, în valoare de 10.000 de euro; un ceas marca Bulov, de mână, bărbătesc, metalic, argintiu, în valoare de 600 de euro; un colier de damă, din aur alb, masiv, model ”dale - semisfere”, valoare de 3.000 de euro; o brățară marca Tennis, cu diamante veritabile, din aur alb, în valoare de 6000 – 7000 de euro; o brățară marca Tennis, din aur alb, cu diamante și safire, în valoare de 3.000 de euro; mai multe inele din aur alb cu diamante, în valoare de aproximativ 5000 de euro; o verighetă cu diamante, din aur alb, firmată Brad Pitt, în valoare de 3.500 de euro; perle marca Sabatini, albe, set colier și brățară, în valoare de 6.000 de euro; cinci telefoane

mobile, unul marca Samsung S7, serie (...), în care se afla cartela SIM cu numărul de apel (...), unul Marca Samsung S6, în care se afla cartela SIM cu numărul (...); sumele de 4.000 de euro, 600 de dolari și 25.000 de lei; un ceas Fossil, de mână, bărbătesc, metalic, cu curea din piele de culoare maro deschis, în valoare de 500 de euro; mai multe bijuterii din aur, deținute de către persoana vătămată de la părinți, vechi; și nici cu privire la valoarea concretă de piață a acestora și care să fi dus la concluzia unui prejudiciu total de 115.000 Euro.

De asemenea, există contradicție între ceea ce se reține în motivarea soluției, unde se menționează identificarea în documentele inculpatului YY a unui telefon mobil marca Samsung cu seria (...) de culoare neagră, reclamat de către persoana vătămată AA ca fiind sustras în data de 11.12.2019 și, pe de o parte, conținutul reclamației aceleiași persoane vătămate - astfel cum a fost acesta prezentat în considerentele sentinței -, iar pe de altă parte, dispozitivul sentinței penale unde lipsește eventuala dispoziție de confiscare a pretinsului bun sustras și unde instanța de fond se limitează la confiscarea sumei totale pretinsă ca fiind prejudiciu adus persoanelor vătămate.

Curtea a mai observat că lipsa oricăror motivări reale, concludente, a modului de stabilire a laturii civile afectează implicit și latura penală a cauzei, sub aspectul cuantumului pedepselor aplicate celor doi inculpați, aspect care trebuie să se afle în directă concordanță cu natura și întinderea prejudiciului material sau moral suferit.

Potrivit art. 6 pct. 1, teza I a Convenției Europene a Drepturilor Omului „orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa”.

De asemenea, în conformitate cu disp. art. 8 C. proc. pen. „organele judiciare au obligația de a desfășura urmărirea penală și judecata cu respectarea garanțiilor procesuale și a drepturilor părților și ale subiecților procesuali, astfel încât să fie constatate la timp și în mod complet faptele care constituie infracțiuni, nicio persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală, iar orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit legii, într-un termen rezonabil”.

Prin urmare, raportat la aspectele arătate în corelație directă cu dispozițiile legale mai sus menționate, s-a constatat împrejurarea încălcării acestora din urmă cu consecința directă a necesității trimiterii cauzei spre rejudecare la Judecătoria Ploiești, în temeiul art. 421 pct. 2 lit. b) C.proc.pen. rap. la art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și art. 8 C. pr. pen., în vederea pronunțării unei hotărâri legale și temeinice sub toate aspectele și pentru a nu fi încălcat principiul dublului grad de jurisdicție în materie penală.

*Autorul sintezei,
Judecător Mihai Viorel Tudoran*

[5]. Prelevarea probelor biologice pentru obținerea și stocarea în Sistemul Național de Date Genetice Judiciare a profilului genetic. În cazul unei soluții de condamnare pentru una dintre infracțiunile menționate în anexa Legii nr. 76/2008 privind organizarea și funcționarea Sistemului Național de Date Genetice Judiciare este întotdeauna obligatorie dispunerea prelevării, o asemenea măsură nefiind lăsată la latitudinea instanței care ar putea analiza posibilitatea unei astfel de măsuri, inclusiv prin filtrul proporționalității.

Index tematic: Alte legi

Legislație relevantă: art. 4 alin. (1) lit. b) și art. 7 alin.(1) din Legea nr. 76/2008 privind organizarea și funcționarea Sistemului Național de Date Genetice Judiciare.

Rezumatul problemei de drept:

Prelevarea probelor biologice este reglementată imperativ de actul normativ incident în cauză, nefiind reglementată o posibilitate a judecătorului de a dispune prelevarea probelor, ci obligația acestuia în măsura în care infracțiunea dedusă judecății este una dintre cele expres și limitativ menționate în lege.

Desigur că atât în cadrul normativ european cât și în cel intern este necesară reglementarea unor norme corespunzătoare pentru protecția drepturilor fundamentale și a datelor cu caracter personal, iar statele membre pot introduce restricții în materia prelucrării datelor genetice, a celor biometrice sau a celor referitoare la starea de sănătate, însă în absența unei dispoziții care ar permite organelor judiciare să opteze între a dispune prelevarea probelor biologice și a nu dispune o asemenea măsură prin raportare la o categorie de infracțiuni enumerate expres și limitativ în anexa legii, soluțiile instanțelor de judecată prin care fie nu s-a dispus nicio măsură, fie s-a dispus că nu se impune prelevarea probelor biologice, apar ca fiind lipsite de orice suport legal.

Identificare:

Curtea de Apel Ploiești – Secția Penală și pentru cauze cu minori și de familie
Decizia penală nr. 844 din 22 septembrie 2020

Prin sentința penală nr. 240/31 martie 2020, pronunțată de Judecătoria B., a fost dispusă condamnarea inculpaților XX și YY la pedepse cu închisoarea în regim de suspendare sub supraveghere pentru săvârșirea infracțiunii de ucidere din culpă prev. de art. 192 alin. (1) și (2) Cod penal, instanța de fond stabilind că nu se impune aplicarea art.7 din Legea nr. 76/2008, pentru niciunul dintre inculpați.

Atât modul de individualizare a pedepselor principale aplicate inculpaților cât și dispoziția de neaplicare a art.7 din Legea nr. 76/2008, pentru niciunul dintre inculpați, au fost criticate pe calea apelului exercitat de unitatea de parchet competentă.

Astfel, sub aspectul motivelor de nelegalitate, în apelul Parchetului de pe lângă Judecătoria B. a fost criticată dispoziția primei instanțe de nu dispune prelevarea probelor biologice de la inculpații XX și YY pentru obținerea și stocarea în Sistemul Național de Date Genetice Judiciare a profilului genetic, considerându-se că prelevarea probelor biologice este reglementată imperativ de actul normativ incident în cauză, nefiind reglementată o posibilitate a judecătorului de a dispune prelevarea probelor, ci obligația acestuia în măsura în care infracțiunea dedusă judecății este una dintre cele expres și limitativ menționate în lege.

Prin Decizia penală nr. 844/20 septembrie 2020, pronunțată de Curtea de Apel Ploiești - Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie în dosarul nr. xxxx/xxx/2018, a fost admis apelul formulat de Parchetul de pe lângă Judecătoria B., fiind desființată în parte sentința penală apelată și în temeiul art. 7 alin. (1) din Legea nr. 76/2008 privind organizarea și funcționarea Sistemului Național de Date Genetice Judiciare raportat la Decizia nr. 18/2013 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul competent să judece recursul în interesul legii, în dosarul nr. 18/2013, a fost dispusă *prelevarea probelor biologice de la inculpații XX și YY pentru obținerea și stocarea în Sistemul Național de Date Genetice Judiciare a profilului genetic.*

Faptul că instanța a aplicat o pedeapsă principală rezultantă în regim de suspendare sub supraveghere, conform art. 91 din Codul penal, nu poate constitui un impediment în calea aplicării dispozițiilor privind prelevarea probelor biologice, cât timp, prin *Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 18 din 18 noiembrie 2013 privind examinarea recursului formulat de către Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov* s-a stabilit că prelevarea probelor biologice de la persoanele condamnate definitiv la pedeapsa închisorii pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute în anexa Legii nr. 76/2008 privind organizarea și funcționarea Sistemului Național de Date Genetice Judiciare poate fi dispusă și în ipoteza în care executarea acesteia este suspendată condiționat sau sub supraveghere.

Prin urmare, în optica instanței supreme, nu modul de individualizare a pedepsei aplicate este criteriul de care instanța trebuie să țină cont la pronunțarea soluției de prelevare a probelor biologice, ci prevederea în anexa Legii nr. 76/2008 a infracțiunii deduse judecății.

În acest sens, conform considerentelor *Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 18 din 18 noiembrie 2013*, opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție s-a întemeiat pe argumentul conform căruia, în condițiile în care legea nu distinge între

condamnări în raport de modul de individualizare a executării pedepsei, nici judecătorului nu-i este îngăduit să facă o asemenea distincție. În acest sens s-a opinat că includerea în anexa legii a unor infracțiuni precum vătămarea corporală din culpă sau uciderea din culpă, care, în mod majoritar, în practica judiciară sunt sancționate cu pedeapsa închisorii a cărei executare este suspendată condiționat sub supraveghere, constituie un argument suplimentar în susținerea acestui punct de vedere.

Deși unele dintre soluțiile instanțelor de judecată pronunțate în perioada recentă fac referire la caracterul excesiv al prelevării probelor biologice, față de modalitatea concretă în care a fost comisă infracțiunea dedusă judecății și în raport de persoana acuzatului, apreciind că luarea măsurii prevăzute de art. 7 alin.1 din legea nr.76/2008 nu se impune, un astfel de raționament excede cadrului normativ incident.

În acest segment de reglementare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit mai multe exigențe minimale. Astfel, s-a considerat că ingerința în viața privată să fie „în conformitate cu legea”, să fie redactată în termeni clari în actul normativ intern, să urmărească realizarea unuia dintre obiectivele enumerate la art. 8 § 2 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și să fie „necesară într-o societate democratică”.

Instanța de la Strasbourg a mai statuat că măsura „este necesară într-o societate democratică”, având în vedere contribuția importantă pe care au avut-o asemenea probe biologice în eficientizarea activității organelor judiciare în perioada recentă. S-a mai considerat că ingerința este relativ redusă, putând servi chiar drepturilor sau intereselor persoanelor supuse acestei proceduri de prelevare, deoarece permite o eliminare rapidă din cercul suspecților de comiterea unei infracțiuni la investigarea căreia au fost descoperite probe ADN.

Desigur că atât în cadrul normativ european cât și în cel intern este necesară reglementarea unor norme corespunzătoare pentru protecția drepturilor fundamentale și a datelor cu caracter personal, iar statele membre pot introduce restricții în materia prelucrării datelor genetice, a celor biometrice sau a celor referitoare la starea de sănătate, însă în absența unei dispoziții care ar permite organelor judiciare să opteze între a dispune prelevarea probelor biologice și a nu dispune o asemenea măsură prin raportare la o categorie de infracțiuni enumerate expres și limitativ în anexa legii, soluțiile instanțelor de judecată prin care fie nu s-a dispus nicio măsură, fie s-a dispus că nu se impune prelevarea probelor biologice, apar ca fiind lipsite de orice suport legal.

În Sistemul Național de Date Genetice Judiciare se verifică și se compară profile genetice și date cu caracter personal, în scopul:

- excluderii persoanelor din cercul de suspecți și identificării autorilor infracțiunilor cuprinse în anexa care face parte integrantă din lege;
- stabilirii identității persoanelor – victime ale catastrofelor naturale, ale accidentelor în masă și ale actelor de terorism;
- realizării schimbului de informații cu celelalte state și combaterii criminalității transfrontaliere;
- identificării participanților la comiterea infracțiunilor cuprinse în anexă.

Prin urmare, nu se poate reține că o asemenea măsură ar fi excesivă față de modalitatea concretă în care s-a produs accidentul de circulație și în raport de persoana inculpaților, deoarece, conform celor expuse mai sus, prelevarea probelor biologice de la persoanele condamnate pentru infracțiunea de ucidere din culpă, chiar în regim neprivativ de libertate, nu poate reprezenta o chestiune de proporționalitate, scopul prelevării nefiind doar excluderea persoanelor din cercul de suspecți și identificării autorilor infracțiunilor cuprinse în anexa care face parte integrantă din lege.

Argumentul proporționalității la care s-a făcut referire în susținerea dispoziției de a nu se preleva probe biologice nu poate fi folosit, o apreciere a proporționalității fiind avută în vedere de legiuitor care are dreptul suveran de a stabili sau de a completa infracțiunile menționate în anexa Legii nr. 76/2008.

În condițiile în care legiuitorul a reglementat constituirea Sistemului Național de Date Genetice Judiciare, considerând că se impune includerea profilelor genetice ale unor persoane față de care s-a reținut cu titlu definitiv comiterea unora dintre infracțiunile reglementate în anexa Legii nr. 76/2008, nu credem că includerea profilelor genetice ar fi fost lăsată la aprecierea instanței care ar putea folosi argumentul proporționalității pentru a aprecia dacă se impune sau nu prelevarea probelor genetice. Optica legiuitorului a fost în sensul constituirii unei baze de date conținând profilele

genetice ale unor persoane care au participat la comiterea unor infracțiuni menționate expres în anexa legii, indiferent de modalitatea de comitere a faptei sau de aspecte privind antecedenta penală a persoanei care a comis una dintre infracțiunile enumerate de lege.

În măsura în care legiuitorul ar fi intenționat să lase la aprecierea judecătorului posibilitatea de a dispune prelevarea de biologice în vederea introducerii profilelor genetice în S.N.D.G.J., ar fi reglementat cel puțin la nivel sumar care sunt acele criterii de care judecătorul ar trebui să țină seama la momentul pronunțării unei soluții prin care dispune prelevarea probelor biologice (de exemplu - modul de săvârșire a infracțiunii, consecințele deosebit de grave ale acesteia, folosul obținut în urma comiterii infracțiunii). Or, din analiza succintă a Legii nr. 76/2008, nu rezultă că ar fi fost reglementate nici cu titlu orientativ criteriile de care instanța ar putea ține seama în adoptarea unei soluții de prelevare a probelor biologice, existând doar o listă de infracțiuni apreciate de legiuitor care atare. Argumentul conform căruia în textul actului normativ este folosită sintagma ”pot fi prelevate probe biologice”, chiar dacă la o simplă lectură ar susține ipoteza caracterului facultativ al prelevării, în realitate nu poate fi reținut, deoarece tot legiuitorul ar fi trebuit să reglementeze când prelevarea este obligatorie și când nu mai are acest caracter.

Cum singurul indiciu oferit de legiuitor în acest sens este lista infracțiunilor menționate în anexa Legii nr. 76/2008, apreciem că ori de câte ori instanțele vor stabili pe bază de probe vinovăția unor persoane pentru săvârșirea uneia dintre infracțiunile menționate în anexă, prelevarea probelor biologice va avea caracter obligatoriu, singura excepție fiind cazul inculpaților minori sancționați prin aplicarea unor măsuri educative conform noului Cod penal.

În acest sens, reamintim că, potrivit DECIZIEI ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE nr. 5 din 16 mai 2016, publicate în MONITORUL OFICIAL nr. 493 din 1 iulie 2016, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 7 alin. (1) din Legea nr. 76/2008 privind organizarea și funcționarea Sistemului Național de Date Genetice Judiciare, s-a stabilit că: „în cazul inculpaților minori sancționați prin aplicarea unor măsuri educative conform noului Cod penal, instanța de judecată nu poate dispune prelevarea probelor biologice pentru obținerea și stocarea în Sistemul Național de Date Genetice Judiciare a profilului genetic” .

*Autorul sintezei,
Judecător Raul Alexandru Nestor*